

Aktørskildringer for kommunal sektor

Kommunale arkivskaparar etter 1965

IKA
HORDALAND

© Interkommunalt arkiv i Hordaland IKS 2021

Interkommunalt arkiv i Hordaland
Kalfarveien 82
5022 Bergen
www.ikah.no

Redaktør: Thea Henriette Skjåk Nielsen

Redaksjon: Theresa Rosell-Helland, Lars Fivelstad Smaaberg, Jørn Harald Grov,
Sverre Fekjan, Linn Nodland, Elisabeth Rydland Eide, Einar Eide Skogseth,
Erika Eidslott, Bengt Helland Eliassen og Inge Vikane.

Layout: Daniel González Expósito

Trykk: Allkopi NetPrint Bergen

Framsida- og baksida-bilde:

Kartverket (Norges Geografiske Oppmåling): Norges kommuner Sør-Norge, 1965.

ISBN: 978-82-92076-10-1

Prosjektet er finansiert av Arkivverket og Interkommunalt arkiv i Hordaland.

INNHALD

Sentraladministrasjon	
Arbeidsmiljøutvalet	5
Tilsetjingsutvalet	6
Likestillingsutvalet	7
Administrasjonsutvalet	8
Generalplannemnda	9
Forretningsutvalet	10
Eigarutvalet	11
Sentralarkivet	12
Kontrollutvalet	13
Klagenemnda	14
Økonomiforvaltning	
Kommunale skatteutval	15
Legatstyret	16
Kyrkje og kultur	
Kulturstyret	17
Kulturvernemnda	18
Hovedutvalet for kultur	19
Ungdomsrådet	20
Undervisning	
Studienemnda	21
Vaksenopplæringa	22
Hovedutvalet for undervisning	23
Pedagogisk psykologisk teneste (PPT)	24
Utvalet for oppvekst, levekår, kultur og fritid	25
Tekniske oppgåver	
Teknisk etat	26
Hovedutvalet for teknisk sektor	27
Trafikkrådet	28
Planutvalet (Plan- og bygningsutvalet)	29
Utvalet for plan og utvikling	30
Nærings- og ressursforvaltning	
Kommunale næringsfond	31
Naturressursutvalet	32
Sosiale oppgåver	
Sosialstyret	33
Hovedutvalet for helse og sosial	34
Utvalet for helse, sosial og omsorg	35
Eldrerådet	36
Rådet for personer med funksjonsnedsetjing	37
Barnehagenemnda	38
Heimesjukepleia	39
Inntaknemnda	40
Kommunelegen	41
Flyktningkontoret	42
Arbeids- og velferdsetaten (NAV)	43
Klientutvalet	44
Litteraturhenvisning	45

FORORD

I desember 2019 mottok IKA Hordaland utviklingsmidlar frå Arkivverket til prosjektet *Standardisering av aktørbeskrivelse for kommunal sektor*. Prosjektet byggjer på arbeidet til Liv Mykland og Kjell Olav Masdalen som med boka *Administrasjonshistorie og arkivkunnskap* (1969) presenterte kommunalt arkivmateriale frå perioden fram til midten av 1960-talet. Resultatet vart eit hefte med standardiserte skildringar av 20 arkivskaparar frå kommunal sektor. Hausten 2020 søkte vi om og fekk tildelt nye midlar frå Arkivverket til å jobbe vidare med prosjektet.

I dette heftet har vi samla alle skildringane – til saman 40 skildringar av kommunale arkivskaparar frå perioden etter 1965. Utvalet er gjort blant både små og større aktørar frå sentraladministrasjonen, helsesektoren, kultursektoren, skulesektoren og teknisk sektor.

Skildringane følgjer anbefalingane til aktørskildring som vart utarbeidde gjennom KAISA-prosjektet. Dette er ein veletablert standard blant kommunale arkivinstusjonar som byggjer på praksis ved ulike KAI-institusjonar, samt StandArk sine anbefalingar. Vi har og plassert aktørane i ein tabell som svarar til KAISA sitt tabell for samfunnsplassering.

Arbeidet vi har gjort i prosjektet legg til rette for meir effektiv formidling og forskning på fleire punkt. Vi har kartlagt ulike kommunale arkivskaparar og korleis etatsstrukturen har endra seg over tid. Denne kartlegginga vil gjere det enklare å følgje kommunalt ansvar og oppgåver gjennom tidene. Skildringane er korte faktaorienterte tekstar som er tilpassa bruk på Arkivportalen. Dette bidrar til arbeidet med å skape brukarvenlege informasjons- og publiseringskanalar for arkiv, som igjen vil resultere i at fleire ynsker å ta i bruk arkivmateriale som er gjort digitalt tilgjengeleg.

Vi håpar arbeidet vårt vil vere til nytte og glede for alle brukarar av kommunale arkiv.

Thea H.S Nielsen

Thea Henriette Skjåk Nielsen
Bergen, 31. august 2021

Arbeidsmiljøutvalet

Arbeidsmiljøutvalet vart oppretta med heimel i § 23 av arbeidsmiljøloven av 4. februar 1977. Arbeidsmiljølova var ei vidareføring av tidlegare arbeidsvernlover og skulle sikre at arbeidsmiljøet vart tatt vare på utover minstekravet. Det har sidan 1977 vore vedtatt ei rekke større og mindre endringar i lova som har bidratt til å styrke rettane til arbeidstakarane.¹

Arbeidsmiljøutvalet erstatta dei tidlegare verneutvala, som var samansett av verneombod og representantar frå arbeidsgjevar.² Det er pålagt å ha arbeidsmiljøutval i verksemdar med minst 50 tilsette. Her skal arbeidsgjevar, bedriftshelsetenesta og arbeidstaker vere representert. Arbeidsmiljøutvalet er underlagt Arbeidstilsynet. I kommunen fungerer arbeidsmiljøutvalet som eit rådgjevande organ med ansvar for å sikre at arbeidsmiljølovgivinga blir overheldt.³

Arbeidsgjevar og arbeidstaker skal ha like mange representantar, og leiar for utvalet veljast vekselvis mellom representantar frå arbeidsgjevar og arbeidstaker. Representantar frå bedriftshelsetenesta har ingen myndigheit til å ta avgjerdingar i utvalet. Arbeidsmiljøutvalet er ansvarleg for å sikre eit forsvarleg og trygt arbeidsmiljø i verksemda. Dette inneber å delta i planleggjing av verne- og miljøarbeidet, samt følgje opp spørsmål knytt til arbeidstakaranes tryggleik, helse og velferd. Utvalet skal behandle saker om bedriftshelseteneste og verneteneste, spørsmål om opplæring og opplysningsverksemd og helse- og velferdsmessige spørsmål relatert til arbeidstid. Arbeidsmiljøutvalet tar opp saker på eige initiativ eller på initiativ frå verneombudet.

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.⁴

¹ Friberg (1983): s. 4, 10 og 23.

² Mykland og Masdalen (1987): s. 201.

³ Lov 2020-03-20-8 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven).

⁴ *Ibid.*

Tilsetjingsutvalet

Tilsetjingsutvalet sitt heimel var å følgja reglar i ein tilsetjingsprosess. Dette vart knytt til Hovudavtalens § 13-3 som opnar for at kommunen skal kunne oppretta tilsetjingsutval. I dag blir dette dekt av Forvaltningslova.⁶

Utvalet vart oppretta fast eller ved behov. Det saklege arbeidsområdet er tilsetjingsprosessar i dei enkelte kommunane. Dei sentrale oppgåvene er å sikra at det ikkje blir gjort formelle feil i tilsetjingsprosessar.

Tilsetjingsutvalet er underordna og blir ofte peikt ut av kommunestyret. Tilsetjingsutval består av etatssjef, rådmann og ein arbeidstakarrepresentant. Arbeidstakarrepresentanten vel igjen representantar innanfor dei arbeidsområda utvalet skal dekkja, som til dømes skule, barnehage, helse og omsorg og sosialetaten.⁷ I kommunar utan tilsetjingsutval, blir desse arbeidsoppgåvene normalt forvalta av Administrasjonsutvalet.

Tilsetjingsutvalet har som oppgåve å sikra at kandidatar ikkje blir forbigått eller diskriminert på bakgrunn av kjønn eller etnisitet under tilsetjingsprosessar, eller at det finst inhabilitet. Etter likestillingslova av 1978 fekk særleg kjønn og kjønnskvalifisering relevans.⁸ I tillegg skal utvalet sikra at eventuelle krav til kompetanse og utdanning bli dekt.

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker og referatsprotokoller.

⁶ Frydenberg (1995).

⁷ Kommunesektorens organisasjon (2020).

⁸ Austevoll kommune (notat til møte 06.01.1993).

⁹ Halsaa (1989).

Arkivskaparkategori	Sentraladministrasjon
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Frittstående organ
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Arkivskaparkategori	Sentraladministrasjon
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Sentrale organ
Forvaltningsområde	Sentral myndigheit

Likestillingsutvalet

Likestillingsutvalets overordna heimel var likestillingslova. Lova frå 1978 forplikta det offentlege til å aktivt jobba for likestilling, med særleg sikte på å betra stillinga for kvinner.⁹ I praksis ville dette seia at alle offentlege tilsette og leiarar i både stat, fylkeskommunar og kommunar hadde ansvar for likestillingsarbeidet innanfor sine felt. Likestillingsutval vart oppretta i kommunane for å forvalta likestillingsoppgåvene til kommunen overfor arbeidstakar, publikum og dei folkevalde.¹⁰ Likestillingsutvalet er underordna kommunestyret/ formannskapet.

Frå 1982 gjaldt Forsynings- og administrasjonsdepartementet sine framlegg til retningslinjer. Likestillingsutvalet skal samansettast av medlemmer og varamedlemmer som blir valt av kommunestyret eller formannskapet. Etter reglar i fjerde ledd i likestillingslova § 21 skal kommunane og fylkeskommunane senda inn rapportar til Likestillingsombudet om utval som har vorte oppnemnde eller valde.¹¹

I eit sluttnotat om likestillingsarbeid i 1990-åra konkretiserte Tenkegruppen, beståande av Likestillingsrådet, KS og Barne- og Familiedepartementet, kva likestillingsoppgåver kommunane hadde. Overfor arbeidstakarar vart spørsmål om likelønn og fleire kvinnelege leiarar vektlagt. Videre vart likestillingsfremjande arbeid i skulesektor, helse- og sosialsektor, kultursektor og teknisk sektor trekt fram.

Likestillingslova frå 1988 § 21 lovfesta minst 40% av begge kjønn skulle vere representert i alle offentlege utval. Kommunestyret vedtok rammene for utvalsverksemda. Ikkje alle kommunar har eigne likestillingsutval. I nokre kommunar blir disse oppgåvene tatt vare på av andre instansar.¹²

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker og referatprotokollar.

⁹ Lov 1978-06-09-45 om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven).

¹⁰ Halsaa (1989).

¹¹ *Ibid.*

¹² NOU 1995: s. 15.

Arkivskaparkategori	Sentraladministrasjon
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Frittstående organ
Forvaltningsområde	Justis- og politisaker, rettspleie, forhold til andre forvaltningsområder

Administrasjonsutvalet

Administrasjonsutvalet vart oppretta med heimel i § 25 i kommunelova av 12. november 1954¹³, og var eit resultat av KS si evaluering av nemndstrukturen i norske kommunar frå 1977. Evalueringa førte til at talet på nemnder i kommunane vart redusert og erstatta av fem utval som spegla hovudområda for kommunal sektor: administrasjon, undervisning, helse og sosial, kultur og teknisk sektor.¹⁴

For å avlaste formannskapet, og som eit resultat av at kommunane i større grad engasjerte seg i personalspørsmål, hadde dei fleste kommunar oppretta eigne administrasjonsutval på eit tidlegare tidspunkt, men då som ei frivillig ordning.¹⁵ Administrasjonsutvalet var hovudutval for kommunen si interne administrasjon og er underordna kommunestyret. Utvalet fatta vedtak innanfor rammene til budsjettet og etter dei retningslinjer som var fastsett i lov, i medhald av lov eller vedtatt av formannskap og kommunestyre. Utvalet skulle bestå av minst sju medlemmer kor fem var valt av kommunestyret og to av og mellom arbeidstakarorganisasjonane etter høvetalsprinsippet.¹⁶ Kommunelova av 1992 stadfesta at administrasjonsutval kunne erstattast med andre ordningar dersom forslaget fekk tilslutning frå minst $\frac{3}{4}$ av dei tilsette. I motsetning til tidlegare reglement for administrasjonsutval fastslo ikkje lova talet på medlemmar, men opprettheldt kravet om at fleirtalet av representantane skulle vere frå kommunen. Utover det som vart stadfesta i § 25 gjaldt dei same føresegna for administrasjonsutvalet som andre faste utval jf. § 10.¹⁷

Administrasjonsutvalet sitt arbeid har vore knytte til arbeidsgjeverfunksjonen til kommunen. Utvalet behandlar saker om tilsetjing, endring av stillingar og søknader om permisjon. Administrasjonsutvalet har vidare hatt ansvar for å vedta retningslinjer og instruksar for tilsetjing og rekruttering og for å utarbeide personalpolitiske retningslinjer for reglement, rutinar og instruksar.

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker og referatprotokoller.

¹³ Norske kommuners sentralforbund. *Håndbok. Administrasjonsutvalg* (1987): s. 40-41.

¹⁴ Stigen (2018).

¹⁵ NOU 1974: 60: s. 41.

¹⁶ Norske kommuners sentralforbund. *Håndbok. Administrasjonsutvalg* (1987): s. 40-41.

¹⁷ Lov 1992-09-25-107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Arkivskaparkategori	Sentraladministrasjon
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Sentrale organ
Forvaltningsområde	Sentral myndighet

Generalplannemnda

Etter § 20 nr. 3 av bygningslova av 18. juni 1965 kunne kommunestyret velje ein generalplannemnd som skulle utarbeide forslag til generalplanar.¹⁸ Generalplanen var knytt til arealbruk og skulle «angi hovedtrekkene i grunnutnyttelsen og løsningen av spørsmål om tiltak til dekking av allmenne behov innenfor kommunens område».¹⁹ Generalplanen fungerte som ein rettleiar ved utarbeidinga av reguleringsplanar.

Generalplannemnda var underlagt kommunestyret og besto av minst tre av deira medlemmar. Kommunestyret skulle sørge for at plan- og bygningslovgjevningen vart fylgt opp i kommunen. Det vedtok kommunal planstrategi, kommuneplan og reguleringsplan, oppretta nemnder og trefte naudsynete tiltak.²⁰ Bygningslova kravde at det vert utarbeidd ein generalplan i alle kommunar. Opprettinga av ein generalplannemnd var av valfri karakter og i fleire kommunar var generalplanarbeidet lagt til teknisk etat eller formannskapet.²¹

Ved vedtakinga av ny plan- og bygningslov i 1985 vart generalplanen erstatta av kommuneplanen.²² Medan generalplanen vart oppfatta meir som ein samla plan for framtidig arealbruk i kommunen får den nye kommuneplanen eit vidare omfang idet den skak gje retningslinjer for all kommunal verksemd.²³

Generalplannemnda utarbeidde arealplanar for byggjeområde, jord- eller skogbruksområde, naturområde, trafikkliner og andre kommunikasjonsanlegg og så på løysingar for vatn- og kloakkspørsmål. Som rådgjevande organ hadde ikkje generalplannemnda mynde til å gje påbod til bygningsrådet i samband med utbygging av reguleringsplanar.²⁴

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld om regel møtebøker og sakarkiv.

¹⁸ Norske kommuners sentralforbund. *Håndbok. Hovedutvalg for teknisk sektor* (1983): s. 32.

¹⁹ Tyren, Schulze og Ditlefsen (1973): s. 74.

²⁰ Lov-2008-06-27-71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan og bygningsloven).

²¹ NOU 1982: s. 38.

²² *Store norske leksikon* «Generalplan» av Harald Benestad Anderssen.

²³ Norske kommuners sentralforbund. *Håndbok. Hovedutvalg for teknisk sektor* (1983): s. 14.

²⁴ Schulze og Ditlefsen (1973): s. 73-75.

Forretningsutvalet

Forretningsutvalet er oppretta med heimel i kommunelova § 5-7 av 22. juni 2018. Lova opnar opp for at det einskilde kommunestyre skal kunne opprette utval for kommunale føremål, og for delar av den kommunale verksemda.²⁵

Forretningsutvalet er underlagt kommunestyre som vel leiar, nestleiar og medlemmer til utvalet.²⁶ Leiar for utvalet er oftast ordføraren.²⁷ Utvalet blir valt i det konstituerande kommunestyret og skal ha minst tre medlemmer.²⁸ Desse blir valt for den kommunale valperioden.²⁹

Forretningsutvalet blir kalla inn til møte når det er saker til handsaming. Av hensyn til personvern eller tungtvegande offentlege interesser (jf. kommunelova § 11-5) blir møta til forretningsutvalet halde for lukka dører.³⁰

Utvalet sitt ansvarsområde er den indre stoda til kommunestyret, og forretningsutvalet har som overordna oppgåve å leggje til rette for og samordne dei ulike aktivitetane i kommunestyret. Utvalet skal følgje opp tilhøve knytt til arbeidsvilkåra til dei folkevalte og sjå til at innkomne saker blir fordelt til kommunestyret sine organ.³¹ Utvalet sine oppgåver vil variere frå kommune til kommune, men forretningsutvalet har som regel ansvar for kommunen sin sentrale representasjon, valsaker, å tilrå styrehonorar og instille reglement.³²

Forretningsutval kan vere både kommunale og fylkeskommunale utval.

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

²⁵ Lov 2018-06-22-83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

²⁶ *Ibid.*

²⁷ Oslo kommune «Reglement for forretningsutvalget» og Steinskjer kommune «Reglementer for kommunestyre, formannskap, råd og utvalg».

²⁸ Oslo kommune «Reglement for forretningsutvalget».

²⁹ Lov 2018-06-22-83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

³⁰ Oslo kommune «Reglement for forretningsutvalget» og Steinskjer kommune «Reglementer for kommunestyre, formannskap, råd og utvalg».

³¹ Bergen kommune «Forretningsutvalget» og Tromsø kommune «Reglement for forretningsutvalget».

³² Tromsø kommune «Reglement for forretningsutvalget».

Arkivskaparkategori	Sentraladministrasjon
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Sentrale organ
Forvaltningsområde	Næringsliv, kommunikasjon, ressurs og miljøforvaltning, tekniske oppgåver

Arkivskaparkategori	Sentraladministrasjon
Samfunnssektor	Kommune / fylkeskommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Sentrale organ
Forvaltningsområde	Sentral myndighet

Eigarutvalet

Eigarutvalet er oppretta med heimel i kommunelova § 5-1 (2) av 22. juni 2018, og skal bidra til å sikre god politisk styring og kontroll over selskapa kommunen har eigarskap i.³³

Eigarutvalet er underordna kommunestyret, som vedtek å opprette selskap og føretak. Enkelte kommunar vel å delegere avgjerdsrett som eigarutval til formannskapet.³⁴ Utvalet skal bli orientert i saker som vedkjem eigarinteressene til kommunen, og har høve til å påvirke avgjerder i slike saker gjennom å kome med tilrådingar.³⁵

Utvalet har myndigheit til å ta avgjerder i saker som fell inn under utvalet sitt ansvarsområde, men må samstundes operere innanfor rammene og rettningslinene som blir vedteke av kommunestyret.³⁶ I kommunar kor formannskapet er valt som eigarutval kan utvalet bli gitt innstillende myndigheit. Eigarutvalet fungerer som valkomite for styret i det einskilde selskap, kor strytleiar blir føreslått på bakgrunn av kriteria som kjem fram i eigarmeldinga.³⁷

Eigarutvalet skal med grunnlag i avtalene og vedtektene til selskapet utarbeide strategiar og mål for selskapa til kommunen. Utvalet skal vidare sjå til at den vedtekte eigarskapsmeldinga til kommunen blir følgt opp, og at den blir oppdatert når det trengst.³⁸ Gjennom eigarmøter og synfaringar skal eigarutvalet sikre god dialog og kontakt mellom kommune og selskap. Eigarutval arrangerar normalt ein årleg eigardag i kommunestyret, eller i andre organ.³⁹

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møteprotokollar og saksarkiv.

³³ Bærum kommune «Eierutvalget».

³⁴ Asker kommune «Eierskapsmelding»: s. 6 og Moss kommune «Eierskapsmelding Moss kommune»: s. 8.

³⁵ Asker kommune «Eierskapsmelding»: s. 6.

³⁶ Bærum kommune «Eierutvalget».

³⁷ Moss kommune «Eierskapsmelding Moss kommune»: s. 8.

³⁸ *Ibid.*

³⁹ Bærum kommune «Eierutvalget» og Moss kommune «Eierskapsmelding Moss kommune»: s. 8.

Arkivskaparkategori	Sentraladministrasjon
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Sentrale organ
Forvaltningsområde	Finansar, økonomi, statistikk, folkeregister

Sentralarkivet

Sentralarkivet kan skildre arkivtenesta i ein kommune, eller eit felles saksarkiv for fleire av kommunen sine arkivskaparar. Organiseringa av arkivtenesta går fram av arkivføresegna av 11. desember 1998, jf. § 2-1: «arkivarbeidet i eit offentleg organ skal som hovudregel utførast av ei eiga eining, ei arkivteneste, under dagleg leiing av ein arkivansvarleg. Arkivtenesta skal vere felles for organet» og «inngåande post skal leverast til arkivtjenesta» jf. § 3-1.⁴⁰

Jamfør §2-4 skal «Daglegarkivet vere sentralisert så langt dette er praktisk tenleg». Forskrifta førte også krav om standardisering av den elektroniske journalføringa og arkivsystemet, ved at «offentlege organ normalt (skal) nytte eit arkivsystem som følgjer krava i Noark-standarden», jf. § 2-9. Det vart også stilt krav til at offentlege organ skulle ha ein arkivplan (jf. §2-2) som skulle omfatte instruksar, reglar og planar for arkivarbeidet.⁴¹

Sentralarkivet er ikkje sjølv ein arkivskapar, men har ofte oppgåver som drifrar daglegarkivet i ein kommune. Det omfattar mellom anna postmottak, journalføring, oppfølging av saker og arkivering, detaljert beskrive i arkivforskriften i § 3-1 – 3-8.

Ordninga med Sentralarkiv var etablert i nokre kommunar fleire år før føresegna vart gjort gjeldande.⁴² Kommunane fekk sin egen arkivstandard, KOARK, som seinare vart slått saman med den statlege NOARK 4.⁴³ Innføringa av K-kodesystemet frå 1992 la også opp til eit system som svarte til NOARK-standarden.⁴⁴ Arkivplanarbeid, som også standardiserte rutiner og arbeid for arkivtenesta, gjekk også føre seg på denne tiden.⁴⁵

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel kopibøker og saksarkiv.

⁴⁰ Forskrift 11. desember 1998 nr. 1193 om offentlege arkiv(arkivforskriften).

⁴¹ *Ibid.*

⁴² sterøy kommune (1994) «Møteinnkalling fra Rådmannen om innføring av felles saksarkiv og felles postmottak» og Alvdal kommune «Arkivplan for Alvdal kommune»: s. 18.

⁴³ Fønnes (2008): s. 165.

⁴⁴ Interkommunalt arkiv i Hordaland (1991): s. 18.

⁴⁵ Interkommunalt arkiv i Hordaland (1993).

Arkivskaparkategori	Sentraladministrasjon
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Sentrale organ
Forvaltningsområde	Sentral myndigheit

Kontrollutvalet

Kontrollutvalet vart oppretta med heimel i § 77 av kommunlova av 1992. Lova satte krav til at kommunestyret skulle velje eit kontrollutval for å «forestå det løpende tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning». Kontrollutvalet var underlagt kommunestyret.

Tidlegare var det formannskapet som hadde ansvar for tilsyn- og kontroll i kommunane.⁴⁶ Då kontrollutval vart oppretta skulle kontrollen vere mest mogleg uavhengig av politisk leiing. Det vart derfor stilt krav om at medlemane ikkje skulle ha bindingar til politisk leiing eller til administrasjonen. I forskrift om kontrollutval og revisjon frå 2004 vart det likevel krav om at minst ein av medlemane i utvalet skulle vere kommunestyremedlem.⁴⁷

I kommuneloven frå 2018 er det òg krav om at det skal vere minst fem medlemar i utvalet og at leiaren ikkje kan vere medlem av same parti eller gruppe som ordføraren, jf. § 23-1. I forskrifta frå 2004 vart det i tillegg krav om at kommuneadministrasjonen, eller dei som gjer revisjonsoppgåver for kommunen, ikkje kunne vere sekretariat for utvalet.⁴⁸ Då lova vart innført kunne til dømes kommunerevisjonen vere sekretariat for utvalet.⁴⁹ Kontrollutvalet skal kontrollere revisjonen av kommunerekneskapane og at økonomiforvaltninga følgjer gjeldande reglar. Det skal òg syte for forvaltningsrevisjon av den kommunale verksemda. Oppgåvene inneber òg å føre «eierskapskontroll» med dei som «utøver kommunens eierinteresser jf. § 23-4. Kontrollutvalet skal lage ein plan for kvar det er størst trong for forvaltningsrevisjon og kontroll av eigarskapen.⁵⁰ Utvalet skal disponere eit sekretariat til arbeidet, som mellom anna skal gjere sakshandsaming, setje i verk vedtak og ta hand om arkivering.⁵¹ Sekretariatsfunksjonen er i eit stort fleirtal av kommunane organisert gjennom interkommunale selskap (IKS).⁵²

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker og saksarkiv.

⁴⁶ Osterøy formannskap (1992) Skriv om konsekvensene av innføring av ny kommunelov i 1992: s. 3-4.

⁴⁷ Forskrift 15. juni 2004 nr. 905 om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner.

⁴⁸ *Ibid.*

⁴⁹ Osterøy formannskap (1992) Skriv om konsekvensene av innføring av ny kommunelov i 1992: s. 4.

⁵⁰ Lov 2018-06-22-83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

⁵¹ Lov 2018-06-22-83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) og Deloitte (2014): s. 165-166.

⁵² Deloitte (2014): s. 166.

Klagenemnda

Klagenemnda er oppretta med heimel i § 28, 2. ledd i forvaltningsloven av 10. februar 1967 og habilitetsreglane i kommunelova § 40 nr. 3 punkt c.⁵³ Klagenemnda skal fungere som ein sjølvstendig instans ved å gje rettssubjekt høve til å få etterprøvd saka si. Etter forvaltningslova § 28-34 skal klager avgjerast av eit anna forvaltningsorgan (klageinstansen) enn det som fatta det opphavslege vedtaket.⁵⁴

I utgangspunktet er kommunestyret klageinstans for forvaltningsorgan som organisatorisk er underlagt kommunestyret, men kommunestyret kan av praktiske grunnar opprette klagenemnder for klagehandsaming av einskildvedtak.⁵⁵

I samband med ny kommunelov av 25. september 1992 vart det gjort endringar i forvaltningslova § 28 andre ledd som innebar ei utviding av retten til å klage over einskildvedtak fatta av kommunale og fylkeskommunale organ. Tidlegare gjaldt klageretten berre vedtak etter særlover.⁵⁶

Klagenemnda skal ha minst 3 medlemmer og bør ha medlemmer med juridisk kompetanse eller ha tilgang til juridisk bistand når det trengst. Klagar som vert handsama av klagenemnda kan være einskildvedtak vedkomande tildeling av barne- og sjukeheimplass, etableringslån og ulike typar tilskot. Klageretten gjeld ikkje generelle vedtak eller forskrifter.⁵⁷

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker med saksvedlegg.

⁵³ Flølo (1993): s. 23.

⁵⁴ NOU 2019: s. 5.

⁵⁵ Flølo (1993): s. 23.

⁵⁶ Regjeringen «Veiledning om intern klage i kommuner og fylkeskommuner».

⁵⁷ Flølo (1993): s. 24.

Arkivskaparkategori	Sentraladministrasjon
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Frittstående organ
Forvaltningsområde	Justis- og politisaker, rettspleie, forhold til andre forvaltningsorgan

Arkivskaparkategori	Sentraladministrasjon
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Justis- og politisaker, rettspleie, forhold til andre forvaltningsorgan

Kommunale skatteutval

Dei kommunale skatteutvala var heimla i lov om betaling og innkreving av skatt av 21. november 1952 § 41 og 42. Ordninga avløyste skattelovene av 1882 og 1911 som gav herredsstyra rett til å ettergi ilignet skatt.⁵⁸

Ordninga med dei kommunale skatteutvala vart endra i 2005 frå å vere obligatorisk for alle kommunar, til at det skulle vere eit skatteutval per likningskontor. Talet på skatteutval vart då redusert til 99.⁵⁹ Då Skattebetalingslova av 2005, som tredde i kraft 1. januar 2009, erstatta skattebetalingslova av 1952 vart talet vidare redusert til fem regionale skatteutval.⁶⁰ Med dette opphøyrd ordninga med kommunale skatteutval.⁶¹

Dei kommunale skatteutvala kunne treffe avgjersler i saker der det vart søkt om ettergiving av skatt på inntil 200 000 kroner. I andre tilfelle skulle dei gje ei innstilling før dei sende saken til skattefogden eller Skattedirektoratet.⁶²

Skattebetalingslova av 1952 gjorde det obligatorisk å ha eit slikt utval, og slo fast at det skulle vere samansett av ein likningssjef, ein medlem vald av formannskapet og ein medlem vald av fylkesmannen.⁶³

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

Legatstyret

Legat er i dag regulert gjennom stiftelseslova av 15. juni 2001 jf. §2. Etter stiftelseslova § 10 c) skal det stå i stiftelsen sine vedtekter kven som skal sitja i legatstyret.⁶⁴ Det er ikkje gjeve at kommunen har noko rolle i legatstyret. Mange legat er likevel administrert av kommunar.

Bakgrunnen for dette finner vi i vergjemålslova av 22. april 1927 § 91, som seier at overformynderiet kunne overta forvaltninga av legatmidlar.⁶⁵ Overformynderiet hadde likevel ikkje plikt til å overta forvaltninga av legat.⁶⁶ Med vergjemålslova av 26. mars 2010 § 97 vart denne retten til å overta legatmidlar lagt under Fylkesmannen.⁶⁷ Kommunal forvaltning av legat har og ei lengre historie, tilbake til magistratembeta i byane.⁶⁸

Kommunen kan ha eitt legatstyre som administrerer fleire legat, eller eit legatstyre for kvart legat. Legatstyret si hovudoppgåve er å gje økonomisk stønad til personar eller formål etter visse vilkår i legatvedtektene. Legatstyret vurderer kva for søknader som oppfyller vilkåra, og omfanget av stønaden til den einskilde søker.

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel saksarkiv og rekneskap. Sjølv om legatstyret i dag plikter å føre protokoll frå styret sitt sakshandsaming, er det ikkje alltid eigne møtebokseriar i eldre arkiv.

⁵⁸ Mykland og Masdalen (1987): s. 38.

⁵⁹ KommunalRapport (2005) «Småkommuner nister lokale skatteutvalg».

⁶⁰ KommunalRapport (2008) «Skatteutvalg fjernes i stillhet».

⁶¹ Skatteetaten (2008) «Lemping av skatter og avgifter av hensyn til skyldneren».

⁶² O.nr. 130 (2004-2005).

⁶³ Mykland og Masdalen (1987): s. 38.

⁶⁴ Lov 2020-11-20-128 om stiftelser (stiftelsesloven).

⁶⁵ Lov 22.april 1927 om vergemål for myndige (vergemålsloven).

⁶⁶ NOU 1975:63: s. 36.

⁶⁷ Lov 2010-03-26-9 om vergemål (vergemålsloven).

⁶⁸ NOU 1975:63: s. 34.

Arkivskaparkategori	Økonomiforvaltning
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Finansar, økonomi, statistikk, folkeregister

Arkivskaparkategori	Økonomiforvaltning
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Finansar, økonomi, statistikk, folkeregister

Kulturstyret

Kulturstyret bygger hovudsakleg på vanlege vedtak i Stortinget om ansvars- og oppgåvedeling på det kulturpolitiske området og har berre delvis heimel i særlover.⁶⁹ I 1975 kom det ein rettleiande mønsterinstruks for kommunale kulturstyre vedteke av Kyrkje- og undervisningsdepartementet. Instruksen oppmodna kommunestyret til å opprette eit kulturstyre. Kommunane stod samstundes fritt til å vedta sine eigne instruksar.⁷⁰

Kulturstyret var i funksjon fram til midten av 1980-talet. Etter ei vurderingen av nemndstrukturen i norske kommunar i 1977 vart kulturstyret gradvis erstatta av hovedutval for kultur, som skulle dekkje både kirke, kultur og fritid. Kulturområdet fekk då styrka sin posisjon ved at medlemmer i kommunestyret også vart vald som medlemmer av hovudutvalet.⁷¹

Kulturstyret var sett saman av medlemmer med varamedlemmer som vart vald av kommunestyret for den kommunale valperioden. Talet på medlemmer og varamedlemmer varierte mellom kommunane. Kommunen kunne ved behov opprette underutval under kulturstyret.⁷²

Kulturstyret skulle ivareta kulturinteressene i kommunane gjennom å utarbeide sektorplanar og budsjettframlegg innafor områda kulturtiltak, idrett og kulturelt organisasjonsarbeid. Kulturstyret skulle vere styre for kommunale kulturinstitusjonar og kulturanlegg, og administrere tilskotsordningar. Kulturstyret fungerte òg som rådgjevande organ for kommunen i kulturpolitiske spørsmål og skulle så langt som mogleg ha vedtaksrett innanfor området.⁷³

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

⁶⁹ Norske kommuners sentralforbund. *Kulturstyret og andre kommunale organ*(1981): s. 13.

⁷⁰ Norske kommuners sentralforbund. *Kulturstyre*(1979): s. 95.

⁷¹ Norske kommuners sentralforbund. *Kulturstyre*(1979): s. 38.

⁷² *Ibid.*

⁷³ Norske kommuners sentralforbund. *Kulturstyre*(1979): s. 38-40.

Kulturvernemnda

Kulturvernemnda vart oppretta med heimel i § 25 av kommunelova av 12. november 1954, og hadde bakgrunn i rundskrivet til Kyrkje- og undervisningsdepartementet av 21. april 1975. I rundskrivet heiter det at kommunen kan opprette underutval under kulturstyret, deriblant kulturvernemnd.⁷⁴ Kulturstyret var ikkje påbyd ved lov, men Kyrkje- og undervisningsdepartementet oppmoda kommunane til oppretting av desse. Det same var saka for kulturvernemndene.⁷⁵

Kulturvernemndene var i funksjon frå 1960-tallet og overtok deler av oppgåvene som tidlegare hadde høyrd direkte under kulturstyret. Kulturvernemnda var underordna kulturstyret, og ser ut til å ha spelt ut rolla si då hovudutvalet for kultur erstatta kulturstyra frå tidleg på 1980-tallet.

Arbeidet som kulturvernemndene utførte var knytt til kulturhistorisk dokumentasjon og formidling. Dei konkrete oppgåvene varierte difor frå kommune til kommune. Nemnda kunne vere engasjert i arbeid knytt til lokale museum, bygdemuseum, og samlingar. Nemnda kunne ha rolla som utgjevar av lokale historielags publikasjonar som mellom anna handla om kulturhistorie, dialekter, og lokal språktradisjon. Einskilde nemnder var òg involvert i planlegging av bevaring av bygningar og miljø av kulturhistorisk verd.

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker, men kan òg innehalde rekneskap og seriar knytt til lokale prosjekt.

⁷⁴ Kirke- og undervisningsdepartementet, rundskriv F-105/75.

⁷⁵ NOU 1982: 38: s. 68.

Arkivskaparkategori	Kultur
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Kyrkje, kultur, utdanning og forskning

Arkivskaparkategori	Kultur
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Kyrkje, kultur, utdanning og forskning

Hovudutvalet for kultur

Hovudutvalet for kultur vart oppretta med heimel i § 25 av kommunelova av 12. november 1954, og var eit resultat av KS sin evaluering av nemndstrukturen i norske kommunar frå 1977. Evalueringa førte til at talet på nemnder i kommunane vart reduserte og erstatta av fem utval som spegla hovudområda for kommunal sektor: administrasjon, undervisning, helse og sosial, kultur og teknisk sektor.⁷⁶

Hovudutvalet for kultur var i funksjon frå tidleg 1980-talet og overtok dei oppgåvene som normalt hadde tilhøyrt kulturstyret. Utvalet hadde dei kulturspørsmål kommunen skulle behandle som sitt ansvarsområde og var underordna kommunestyret.⁷⁷ Da kommunelova av 1992 tredde i kraft vart hovudutvalene i stor grad erstatta av nye utval sidan lova opna opp for ei friare organisering av politiske organ i kommunane.⁷⁸

Hovudutvalet for kultur besto av medlemmer med varamedlemmer, som vart valt av og fortrinnsvis frå kommunestyret for den kommunale valperioden. Ein av medlemmene måtte og vere valt inn i formannskapet. Talet på medlemmer og varamedlemmer varierte mellom kommunane.⁷⁹

Hovudutvalet for kultur sine oppgåver omfatta budsjettarbeid, kulturplanarbeid og kontroll av tilskotsmidlar. Hovudutvalet hadde og ansvar for å leggje til rette for samordning og samarbeid med offentlege og private kulturorgan og enkeltpersonar, samt drive informasjons- og rådgjevingsarbeid for kulturorganisasjonar og enkeltpersonar i kommunen.⁸⁰ Hovudutvalet fungerte og som styre for kulturinstitusjonar, med mindre anna ikkje var bestemt.⁸¹

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker og referatprotokollar.

⁷⁶ Stigen (2018).

⁷⁷ Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1980): s. 15.

⁷⁸ Lov 1992-09-25-107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

⁷⁹ Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1980): s. 15.

⁸⁰ Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1980): s. 37.

⁸¹ Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1980): s. 16.

Arkivskaparkategori	Kultur
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Kyrkje, kultur, utdanning og forskning

Ungdomsrådet

Føresegner om kommunale ungdomsråd vart tilføyd kommunelova av 1992 ved lov 16. Juni 2017 § 10 b. Endringane slo fast at kommunestyret eller fylkestinget sjølv kunne velje eit ungdomsråd, som skulle vere eit rådgjevande organ i saker som gjaldt ungdom.⁸² I dag er ungdomsrådet oppretta med heimel i § 5-2 e) i kommunelova av 26. juni 2018.⁸³

Ungdomsråd eller andre medverkingsorgan for ungdom skal bli oppretta i alle kommunar og fylkeskommunar. Rådet skal representere ungdom i kommunen sine politiske organ og administrasjon. Alle saker som omfattar ungdom skal bli lagt fram for ungdomsrådet, som òg kan ta opp saker på eige initiativ. Føremålet med ungdomsråd er å oppnå brei og open medbestemming i saker som gjeld ungdom.⁸⁴

Rådet blir normalt valt for to år om gangen og det vel sjølv leiar og nestleiar. Talet på medlemmer varierer mellom kommunane. Medlemmene er som oftast mellom 12 og 18 år.⁸⁵

Ungdomsrådet skal fungere som eit talerøyr for ungdom i møte med politikare og beslutningstakarar. I saker som gjeld barn og ungdom er ungdomsråd høyrings- og rådgjevingsorgan for kommunen. Rådet har vidare til oppgåve å stimulere til samfunnsengasjement og sikre kontinuitet i deltaking gjennom jamnlege møter i ungdomsrådet. Saker ungdomsrådet jobbar med kan vere kultur- og fritidstilbod, skulesaker, miljøraker, kollektivtilbod, helsetilbod, årsbudsjettet og økonomiplanen til kommunen.⁸⁶

Arkiv etter denne arkivsakparen inneheld som regel møtebøker.

⁸² Lov 2017-06-16-62 om endringer i kommuneloven m.m. (råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom (endringslov til kommunelova m.m)).

⁸³ Lov 2018-06-22-83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

⁸⁴ Regjeringen «Ungdomsråd».

⁸⁵ Time kommune «Ungdomsrådet i Time kommune» og Namsos kommune «Ungdomsrådet».

⁸⁶ Bufdir «Ungdomsråd – ein rettleiar».

Arkivskaparkategori	Kultur
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Kyrkje, kultur, utdanning og forskning

Studienemnda

I 1965 vedtok Stortinget ein proposisjon om vaksenopplæring der kommunane vart oppmoda om å opprette studienemnder som eigne kommunale utval.⁸⁷ Føremålet var å legge til rette for vaksenopplæring ved kommunale skular, i organisasjonar og bedrifter.⁸⁸ Bakgrunnen for opprettinga var at ein såg at endringar i samfunnet gjorde at aukt utdanning blei viktig òg for vaksne og at utdanning er ein livslang prosess. Kunnskap blir dessutan sett på som verdifullt i seg sjølv og er ein del av den einskildes levestandard.

Etter framlegg frå Kyrkje- og undervisningsdepartementet skulle studienemnda høyre under skulestyret. Ho skulle veljast for fire år om gongen, burde ha minst fire medlemmer med interesse for vaksenopplæring og kjennskap til ulike skuleslag og verksemda til studieorganisasjonane. Kommunen bestemte om nemnda skulle veljast av kommunestyret, formannskapet eller skulestyret.⁸⁹

Nemnda gav tilrådingar om dei einskilde vaksenopplæringstiltak til skulestyret som sendte søknad til kyrkje- og undervisningsdepartementet om godkjenning og tilskot. Skuleadministrasjonen, var sekretariat for studienemnda. Vaksenopplæring vart definert som all opplæring som ikkje var ledd i fyrstegongsopplæringa og omfatta all allmennutdannande og yrkes- og fagopplæring.⁹⁰ Studienemnda drev ikkje sjølv kursverksemd, men skulle vere kommunens kontaktorgan med opplysningsorganisasjonane (dvs. skular, organisasjonar, bedrifter) og gje dei rettleiing og økonomisk og praktisk stønad til det arbeidet dei gjorde.⁹¹

Med vaksenopplæringslova av 28. mai 1976 vart utvikling av vaksenopplæringa ein lovfesta oppgåve, og dei kommunale studienemdene vart erstatta av vaksenopplæringa.

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

⁸⁷ St.ptp nr. 92 (1964-1965): s. 2.

⁸⁸ St.ptp nr. 92 (1964-1965): s. 24.

⁸⁹ Askøy kommune (rundskriv frå Hordaland fylkesopplysningsråd datert 27.11.1970).

⁹⁰ Sveio kommune (brosjyre frå Arbeidernes opplysningsforbund).

⁹¹ Askøy kommune (rundskriv frå Hordaland fylkesopplysningsråd datert 27.11.1970).

Arkivskaparkategori	Undervisning
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Kyrkje, kultur, utdanning og forskning

Vaksenopplæringa

Vaksenopplæringa vart oppretta med heimel i vaksenopplæringslova av 28. mai 1976. Føremålet med lova var å «bidra til å gi mennesker i vaksen alder likestilling i adgang til kunnskap, innsikt og ferdigheter som fremmer den enkeltes verdiorientering og personlige utvikling».⁹²

Vaksenopplæringa har sine røter i dei kommunale studienemdene. Dette var ei frivillig ordning for kommunane, som hadde som førmål å leggje til rette for vaksenopplæring ved kommunale skular, i organisasjonar og bedrifter.⁹³

Ansvar for vaksenopplæringa har vorte fordelt mellom organisasjonar, stat, fylkeskommunar og kommunar. Skulestyret var lenge styringsorgan for fyrstegongsutdanning for vaksne i grunnskulen, medan kulturstyret, skulestyret eller eit eige organ var styringsorgan for den øvrige vaksenopplæring etter avgjerdene til kommunestyret.⁹⁴ I dag er vaksenopplæringa regulert av lover som vaksenopplæringslova, opplæringslova § 4A og § 4A-2 fyrste ledd, introduksjonslova og forvaltningslova.⁹⁵

Vaksenopplæring tilbyr blant anna grunnskule for vaksne, vidaregåande opplæring og spesialundervisning på grunnskulenivå for vaksne, opplæring i norsk og samfunnskunnskap for innvandrarak, introduksjonsprogram, kveldskurs i norsk og engelsk og realkompetansevurdering. Vaksenopplæringa er som regel òg godkjend arrangør av norskprøva, samfunnskunnskapspøva og statsborgarprøva.⁹⁶

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker, kopibøker, postjournalar saksarkiv og elevmapper.

⁹² Lov 1976-05-25-35 om vaksenopplæring (vaksenopplæringsloven).

⁹³ St.prp nr. 92 (1964-1965).

⁹⁴ Norske Kommuners Sentralforbund. Vaksenopplæring (1979): s. 9.

⁹⁵ Bergen kommune «Grunnskoleopplæring for vaksne, Bergen vaksenopplæring» og Vestby kommune «Vaksenopplæring».

⁹⁶ Vestby kommune «Vaksenopplæring», Oslo kommune «Vaksenopplæring» og Kristiansund kommune «Kristiansund vaksenopplæring».

Arkivskaparkategori	Undervisning
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Kyrkje, kultur, utdanning og forskning

Hovudutvalet for undervisning

Hovudutvalet for undervisning vart oppretta med heimel i § 25 av kommunelova av 12. november 1954. Utvalet eit resultat av KS sin evaluering av nemndstrukturen i norske kommunar frå 1977. Evalueringa førte til at talet på nemnder i kommunane vart reduserte og erstatta av fem utval som spegla hovudområda for kommunal sektor: administrasjon, undervisning, helse og sosial, kultur og teknisk sektor.⁹⁷

Hovudutvalet for undervisning var i funksjon frå tidleg 1980-talet og overtok oppgåvene til skulestyret. Utvalet var underordna kommunestyret, som vedtok reglar for val og samansetning, oppgåver, myndigheit og reglar for møteverksemd.⁹⁸ Hovudutvalet for undervisning vart i stor grad erstatta av nye utval og komitéar etter at kommunelova av 1992 opna for ei friare organisering av politiske organ i kommunane.⁹⁹ I samsvar med grunnskulelova § 26 nr. 3 skulle utvalet ha minst 7 og maksimalt 35 medlemmer.¹⁰⁰ Medlemmene vart valt av kommunestyret for den kommunale valperioden.¹⁰¹

Hovudutval for undervisning sine oppgåver var å arbeide med alle dei undervisningsspørsmåla kommunen skulle handsame. Dette gjaldt forvaltning av midlar, tilsetjingar, skiping av komitéar og nemnder, planarbeid og vaksenopplæring. I mange kommunar hadde hovudutvalet ansvaret for arbeidet med musikkskular, fritidshimar og barnehagar. Hovudutvalet kunne gje uttale i alle saker som vedgjekk sektoren. Det fungerte som styre for undervisningsinstitusjonar, dersom ikkje anna var fastsett og skulle vere kommunen sitt samarbeidsorgan med offentlege og private organ med liknande arbeidsoppgåver. Hovudutvalet førte kontroll med at vedtak vart gjennomførte og utarbeidde årsmeldingar.¹⁰²

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker og referatprotokollar.

⁹⁷ Stigen (2018).

⁹⁸ Norske kommuners sentralforbund, *Håndbok. Hovedutvalg for undervisning* (1987): s. 23.

⁹⁹ Lov 1992-09-25-107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

¹⁰⁰ Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1980): s. 51.

¹⁰¹ Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1987): s. 29.

¹⁰² Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1987): s. 30.

Pedagogisk psykologisk teneste (PPT)

Pedagogisk psykologisk teneste (PPT) er heimla i barnehagelova § 19 og i opplæringslova § 5-6.¹⁰³ Det finst store lokale forskjellar i korleis PPT er organisert. Tenesta kan anten vere reint kommunal, interkommunal eller fylkeskommunal. Fagsamansetninga kan òg variere.¹⁰⁴

Byrjinga til tenesta kan sporast attende til etterkrigstida og dei store skulereformene som tok stad i tiåra som følgde.¹⁰⁵ Då byrja det gradvis å vekse fram ei forståing av at spesialpedagogiske behov i større grad burde møtast innanfor det vanlege skuleverket.¹⁰⁶ På midten av 1940-talet opna Noregs første skolepsykologiske kontor i Aker kommune, og andre kommunar følgde snart etter.¹⁰⁷ Utviklinga av skulepsykologitenesta utover landet var likevel ujamn, dels på grunn av lokale tilhøve.¹⁰⁸

Ved ei endring av folkeskulelova av 1936, vart alle kommunane i landet i 1955 pålagt å tilby hjelpeundervisning (tidlegare særundervisning) til elevar som trong ekstra hjelp til å gjennomføra folkeskulen, men som hadde for moderate vanskar til å plasserast i spesialskular. Endringa av folkeskulelova skaut fart i utbygginga av skulepsykologitenesta, som seinare skulle bli pedagogisk-psykologisk teneste, då ein større del elevar enn tidlegare no hadde krav på hjelpeundervisning.¹⁰⁹

Tenesta sine hovudoppgåver er å sikra at alle elevar, barn og vaksne, med behov for spesialpedagogisk hjelp får eit inkluderande, likeverdig og tilpassa tilbod.¹¹⁰ PPT skal òg hjelpa skulane med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å betra legga til rette for elevar med særlege behov. I dei tilfella der lova krev det, skal dei òg utarbeida sakkunnige vurderingar.¹¹¹

Arkivet etter denne arkivskaparen inneheld som regel klientmapper.

¹⁰³ Regjeringen «Pedagogisk-psykologisk tjeneste».

¹⁰⁴ NOU 2009: 18: s. 181.

¹⁰⁵ Helsvig (2014): s. 44.

¹⁰⁶ St.meld. nr. 23 (1997-1998).

¹⁰⁷ Regjeringen «Pedagogisk-psykologisk tjeneste».

¹⁰⁸ NOU 1983: 4: s. 15-16.

¹⁰⁹ Sorkmo (2011): s. 40.

¹¹⁰ Bergen kommune «Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)».

¹¹¹ Lov 1998-07-17-61 om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringsloven).

Arkivskaparkategori	Undervisning
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Kyrkje, kultur, utdanning og forskning

Arkivskaparkategori	Pedagogisk-psykologisk tjeneste
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Kyrkje, kultur, utdanning og forskning

Utvalet for oppvekst, levekår, kultur og fritid

Utval for oppvekst, levekår, kultur og fritid vart fastsett med heimel i kommunelova av 25. september 1992 § 10 nr 2 og § 39. Lova vart endra i 2018, med mindre konsekvensar for utval og nemnder.¹¹² Likevel heldt mange kommunar på den gamle ordninga med hovudutval med eigne mynde også etter kommunelova i 1992.¹¹³

Utvalet kan ha det politiske ansvaret for kommunen sitt arbeid med barnehagar, undervisning, barnevern, andre tiltak for barn og unge, helsetenester, pleie- og omsorgstenester, sosialtenester og edruskapsvern, individretta kulturtiltak, idrett og andre fritidstiltak. Utvalet kan også ha andre ansvarsområde. Det skal i tillegg ta omsyn til moglege miljøkonsekvensar i alle saker innanfor sitt ansvarsområde. I saker utvalet ikkje har vedtaksmynde, skal det gje tilråding til kommunestyret og plan- og næringsutvalet.¹¹⁴

Etter kommunelova kan slike utval opprettast etter behov i dei einskilde kommunane, og både ansvarsområde og namn kan difor variere. Alle medlemmar av utval for oppvekst, levekår, kultur og fritid veljast direkte av kommunestyret, og eit slikt utval må han minst tre medlemmar.¹¹⁵

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

¹¹² Lov 2018-06-22-83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

¹¹³ Ullensvang kommune (1995) «Reglement for oppvekst og levekårsutvalet».

¹¹⁴ *Ibid.*

¹¹⁵ Lov 2018-06-22-83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Arkivskaparkategori	Oppvekst og levekår
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Kyrkje, kultur, utdanning og forskning, helse og sossialsaker

Teknisk etat

Teknisk etat har ansvaret for dei tekniske oppgåver, lovpålagte og sjølvpålagte, som er lagt til kommuneforvaltinga. Blant hovudoppgåvene er kartlegging og oppmåling, regulering, kontroll med offentlege og private byggeverksemder, brannvern og feiing, hamner, renovasjon, vatn og avlaup, vegar og gater.¹¹⁶

Dei lovpålagte oppgåvene dreier seg generelt om kontroll og godkjenning på vegne av staten og utarbeiding av planar for kommunen si verksemd for å trygga gjennomføring av rikspolitiske mål. Ei rekkje lover inneheld bestemmelsar som regulerer teknisk etats arbeid. Blant dei viktigaste er plan- og bygningslova av 14. juni 1985, delingslova av 23. juni 1978, brannlova av 29. mai 1970, forureiningslova, veglova av 21. juni 1963 og hamnelova av 24. juni 1933.¹¹⁷ Bygningslovas § 9 slår fast at alle kommunar skal ha eit bygningsråd, brannlova §6 pliktar alle kommunar til å ha eit brannstyre og hamnelova §3 krevjer at alle hamnedistrikt skal ha eit hamnestyre. Desse reknast alle som kommunaltekniske oppgåver. Kommunen kan òg opprette andre råd og nemnder under teknisk sektor.¹¹⁸

Namnet Teknisk etat avløyste Kommuneingeniørkontoret etterkvart som stadig fleire tekniske oppgåver blei lagt på kommunane.¹¹⁹ Namnebytet skjedde oftast på 1960- og 1970-talet. I ei utgreiing frå 1977 føreslo KS at komunane skulle opprette eitt utval for kvar hovudsektor.¹²⁰ Utover 1980- og 1990-talet gjekk stadig fleire kommunar over til denne organisasjonsformen og vi fekk teknisk hovudutval.

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker, postjournalar og saks- og prosjektarkiv.

¹¹⁶ Norske kommuners sentralforbund. *Håndbok. Hovedutvalg for teknisk sektor*(1983): s. 23-29.

¹¹⁷ Folkets Brevskole (1990).

¹¹⁸ Pettersen (1971): s. 53-55.

¹¹⁹ Herdlevær (1999).

¹²⁰ Norske kommuners sentralforbund. *Revurdering av nemndstrukturen i kommunene - et diskusjonsgrunnlag*(1980): s. 3.

Arkivskaparkategori	Tekniske administrasjonar
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Næringsliv, kommunikasjon, ressurs og miljøforvaltning, tekniske oppgåver

Hovudutvalet for teknisk sektor

Hovudutvalet for teknisk sektor vart oppretta med heimmel i § 25 av kommunelova av 12. november 1954, og var eit resultat av KS sin evaluering av nemndstrukturen i norske kommunar frå 1977. Evalueringa førte til at talet på nemnder i kommunane vart reduserte og erstatta av fem utval som spegla hovudområda for kommunal sektor: administrasjon, undervisning, helse og sosial, kultur og teknisk sektor.¹²¹

Hovudutvalet for teknisk sektor var i funksjon frå tidleg 1980-talet og overtok dei oppgåvene som normalt hadde falle til teknisk styre. Utvalet var underordna kommunestyret som hadde den politiske leirollen og det overordna ansvaret for planlegging.¹²² Utvalet vart i stor grad erstatta av nye utval og komitéar etter at kommunelova av 1992 opna for ei friare organisering av politiske organ i kommunane.¹²³

Medlemmane i hovudutvalet var valt av kommunestyret for den kommunale valperioden. Det var ikkje lagd føringar på kor mange medlemmar utvalet skulle ha. Kommunestyret valde leiar og nestleiar.¹²⁴

Hovudutvalet for teknisk sektor var det samordna organet for tekniske spørsmål i kommunen og tok for seg kommunaltekniske saker i form av samferdsel, bustadutbygging, energispørsmål, drifts- og vedlikehaldsoppgåver og beredskapsoppgåver. Viss ikkje anna var bestemt fungerte hovudutvalet som bygningsråd, brannstyre og husnemnd i kommunen.¹²⁵ Utvalet hadde ansvaret for ei planfast, rasjonell og økonomisk organisering og drift av sektoren. I saker som gjaldt skipping av faste underutval, tilsetjingar og avsetjingar og samarbeid med nabokommunar og fylkeskommunen hadde utvalet uttalerett.¹²⁶

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker og referatprotokollar.

¹²¹ Stigen (2018).

¹²² Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1987): s. 37.

¹²³ Kommuneloven (1992).

¹²⁴ Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1987): s. 24.

¹²⁵ Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1987): s. 37-39.

¹²⁶ Norske kommuners sentralforbund. *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene* (1987): s. 24-25.

Trafikkrådet

Landsrådet for Trygg Trafikk tilrådde i 1967 at det vart oppretta trafikkråd i kommunane og at desse råda burde bestå av lokalkjende representantar for alle trafikkgupper, medrekna syklistar og mopedistar. Trafikkråd i fylkene og kommunane vart oppretta i samband med Aksjon trafikksikkerhet i 1974 og 1975. Samferdsledepartementet oppfordra i eit brev av 22. oktober 1975 fylker og kommunar om å halda fram trafikksikringsarbeidet og å gjere trafikkråda til eit permanent organ. I løpet av 1970-talet hadde mange kommunar og fylker oppretta faste trafikkråd.¹²⁷

Rådet var heimla i kommunelova av 12. oktober 1954 § 25 som seier at kommunestyret kan opprette faste utval for kommunale føremål eller for delar av kommunens verksemd som ikkje er lagt under eige styre.¹²⁸

Trafikkrådet skal ha minst tre medlemmer. Kommunestyret vel medlemmer og varamedlemmer og blant desse leiar og nestleiar. Rådet kan gjevast avgjerdsmynde der ikkje anna fylgjer av lov. Medlemmene blir oftast valt for kommunevalperioden. Kommunestyret fastset sjølv området for rådets verksemd.¹²⁹

Trafikkrådet skal arbeide for gode og trygge trafikk- og kommunikasjonstilhøve i kommunen og gje råd i spørsmål som gjeld trafiktrygging. Trafikkrådet kan gjere vedtak eller gje fråsegner eller tilrådingar til formannskap, rådmann, skulesjef og teknisk kontor om trafiktryggleik. Rådet handsamar til dømes saker som gjeld skilting og veglys, fjerning av trafikfeller og oppretting av gang- og sykkelveggar. Trygging av skuleveggar er gjerne ei prioritert oppgåve, difor ligg trafikkrådet i mange komunar under skulekontoret. I tillegg driv gjerne rådet med opplysningsarbeid og bidreg i ymse trafiktryggingsaksjonar.

Trafikkrådet arbeider under råda og intensjonane til Samferdsledepartementet og fylket sitt trafikkråd.

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

¹²⁷ Trafikksikringsutvalget i Hordaland (1974).

¹²⁸ Lov om styret i herreds- og bykommunene av 12 november 1954.

¹²⁹ Askøy kommune «Instruks for trafikksikringsutvalget».

Arkivskaparkategori	Tekniske administrasjonar
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Næringsliv, kommunikasjon, ressurs og miljøforvaltning, tekniske oppgåver

Arkivskaparkategori	Veier og trafikk
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Næringsliv, kommunikasjon, ressurs og miljøforvaltning, tekniske oppgåver

Planutvalet (Plan- og bygningsutvalet)

Planutvalet vart oppretta med heimel i plan- og bygningslova av 1985.¹³⁰ Lova vart endra 11. juni 1993 i høve den nye kommunelova. Endringane omhandla hovudsakleg organisatoriske føresegner, sakshandsamingsreglar og statlege godkjenings- og kontrollføresegner. Etter § 9-2 vart det avgjort at kommunen skal ha eit fast utval for plansaker.

Føremålet med den gjeldande plan- og bygningslova (2008) er å fremje berekraftig utvikling, samordne offentlege oppgåver, trygge at byggetiltak vert utført i samsvar med lova og at sakshandsaminga vert forsvarleg utført.¹³¹

Kommunestyret vel representantar til planutvalet, som skal ha minst tre medlemmar med varamedlemmar. Utvalet vel sjølv nestleiar og leiar. Utvalet kan ofte gje leiar eller eit arbeidsutval mynde til å treffe vedtak i enkeltsaker eller saker som ikkje har prinsipiell tyding.

Planutvalet arbeider med planlegging av arealbruken i kommunen. Desse planane er bindande for nye tiltak, og skal innehalde arealføremål som landbruk, busetnad og friluftsliv. Reguleringsplanar skal utformast der lova pålegg det, eller der det går fram av arealplanen. Desse vert utarbeida som områderegulering (jf. § 12-2) eller detaljregulering (jf. § 12-3). Planutvalet handsamar saker som vedkjem innløyning, erstatning, ekspropriasjon, utbyggingsavtaler og saker som vedkjem veg, vatn og avlaup. I mange kommunar er også byggesakshandsaminga lagt til Planutvalet, og skal fylgje byggesaksføresegnene av 2010.¹³² Som fylgje av endringane i 1993 vart føresegner om bygging, deling og refusjon ikkje lenger lagt til bygningsrådet.

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker

¹³⁰ Lov-1985-06-14-77, Plan- og bygningslov (plan- og bygningsloven).

¹³¹ Lov-2008-06-27-71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).

¹³² Forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak (byggesaksforskriften).

Arkivskaparkategori	Bygnings-, nærings- og oppmålingsvesen
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Næringsliv, kommunikasjon, ressurs og miljøforvaltning, tekniske oppgåver

Utvalet for plan og utvikling

Utvalet for plan og utvikling er oppretta med heimel i § 5-7 i lov om kommunar og fylkeskommunar av 22. juni 2018. Lova gir kommunestyret mynde til å opprette utval for kommunale føremål og behov. Ansvarsområdet og samansetjinga til utval for plan og utvikling vil difor variere mellom dei ulike kommunane.¹³³

Utvalet kan vere kommunen sitt faste utval i plansaker (jfr. åplan- og bygningslova § 3-3) og er klageorgan for administrative vedtak etter plan- og bygningslova.¹³⁴ I tillegg til å fungere etter gjeldande lovverk og føresegner for sitt driftsområde skal utvala òg følgje kommunale vedtak og reglement.¹³⁵ Utvalet for plan og utvikling har overteke oppgåver som tidlegare fell på utval som planutvalet, teknisk utval, trafikktryggingsutvalet og landbruksnemnda.

Utvalet for plan og utvikling ligg under kommunestyret som vel leiar, nestleiar og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalet. Medlemmene blir valt for den kommunale valperioden. Utvalet held møter etter møteplan som er vedteke av kommunestyret eller når leiar eller 1/3 av medlemmene krev det.¹³⁶

Utval for plan og utvikling har ansvar for saksområde og tenester som kommuneplan, arealplanlegging, arealforvaltning, jordlovsaker, landskapsvern, brann og beredskap, miljø og forureining, trafikktrygging, samferdsle, eigedomsforvaltning og vatn og avlaup.¹³⁷

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

¹³³ Lov 2018-06-22-83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) og Levanger kommune «Reglement for plan- og utviklingsutvalget».

¹³⁴ Lunner kommune «Reglement for plan- og utviklingsutvalget».

¹³⁵ Narvik kommune «Hovedutvalg plan og utvikling».

¹³⁶ Lov 2018-06-22-83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) og Narvik kommune «Hovedutvalg plan og utvikling».

¹³⁷ Lunner kommune «Reglement for plan- og utviklingsutvalget» og Fauske kommune «Hvem sitter i de ulike utvalgene?».

Arkivskaparkategori	Bygnings-, nærings- og oppmålingsvesen
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Næringsliv, kommunikasjon, ressurs og miljøforvaltning, tekniske oppgåver

Kommunale næringsfond

Kommunale næringsfond er ei kommunal finansieringsordning med heimel i Stortingets budsjettvedtak, og er med på å forvalta og følgja opp kap. 550.64, kap. 553.60 og kap. 553.65. Desse midla blir òg forvalta av fylkeskommunane. I 1984 presenterte Bygdeutvalet eit forslag til ei prøveordning med kommunale næringsfond gjennom NOU 1984-21A- «Statleg støtte til distrikta».¹³⁸ Om lag 20 kommunar var med på denne ordninga. Likevel hadde mange kommunar, særleg kraftkommunar, oppretta slike fond mange år tidlegare.

Frå og med 1987 vart kommunale næringsfond eit fast punkt på budsjettet til kommunaldepartementet. I 1991 vart dei integrerte som ein del av distriktpolitiske verkemiddelapparat, som t.d. saman med dei fylkeskommunale Bygdeutviklingsfondane (BU-fonda). Fram til 1994 var kommunane sine aktivitetar og engasjement med næringsutvikling formelt frivillig, men med nokre føringar og krav frå høgare forvaltningsnivå. Frå og med 1. januar 1994 var kommunane til næringspolitiske aktørar med lovpålagt delegert myndigheit til å ta hand om arbeidet, og rett til å vera næringspolitiske aktørar.¹³⁹

Næringsfonda har som formål å styrka nyskaping, innovasjon og næringsutvikling i kommunar som ligg innanfor det distriktpolitiske verkeområdet definert av Kommunal- og regionaldepartementet.¹⁴⁰ Dei kommunale næringsfonda er underordna kommunestyret. Midla i dei kommunale næringsfonda skal ifølgje kapittel 1, § 1 «bidra til omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distrikta». Det inneber mellom anna at kommunane skal leggja til rette for, og utvikla kommunalt næringsliv. Kommunane skal fordela tilskot slik at det bidrar til å inkludera tilflyttarar og styrka sårbare næringsmiljø. Tilskota skal òg bidra til å etablera nye arbeidsplassar i kommunar som opplever vesentleg reduksjon i sysselsetjinga.¹⁴¹

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker, brevkopiar og saksarkiv.

¹³⁸ NOU 1984: 21-A.

¹³⁹ Teigen: s. 35.

¹⁴⁰ Kommunal- og regionaldepartementet (2012): s. 6-7.

¹⁴¹ Forskrift 2018-05-23-747 om Kommunal- og moderniseringsdepartementets distrikt- og regionalpolitiske tilskuddsposter forvaltet av fylkeskommunene (forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler).

Naturressursutvalet

Naturressursutvalet vart oppretta med heimel i § 10 i kommunelova av 25. september 1992. Lova gav kommunestyret mynde til å oppretta utval for kommunale føremål og behov. Ansvarsområdet og samansetjinga til naturressursutvala kan difor variere.¹⁴³

Naturressursutvalet sine forvaltningsoppgåver var knytt til lovverk om vilt, friluftsliv, laksefiske, innlandsfiske og motorferdsel i utmark. Utover dette fastsette det einsskilde kommunestyret området for naturressursutvalet si verksemd. Utvalet overtok dei oppgåvene som tidlegare hadde tilhøyrt viltneimnda, innlandsfiskeneimnda og fjellstyret. Utvalet var underlagt kommunestyret og vart valt for den kommunale valperioden. Kommunestyret valte leiar, nestleiar, medlemmer og varamedlemmer til utvalet. Naturressursutvalet heldt møter etter krav frå leiar eller når minst tre av medlemmene kravde det.¹⁴⁴

Naturressursutvalet skulle fatte vedtak og ta avgjerder om regulering og utbygging i viktige viltområde, rett til jakt i sameigestrekning, villkår for felling av vilt og regulering av ferdsl i utmark. Utvalet skulle vidare gje utsegner om fiske og friluftsliv i kommunen, fremje og ta opp miljøsaker og miljøspørsmål og vurdere kommunen sin innsats for miljøvern.¹⁴⁵

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

¹⁴² Fjell kommune (1999) «Val av naturressursutval».

¹⁴³ Lov 1992-09-25-107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

¹⁴⁴ Alstahaug kommune (1999) «Reglement for naturressursutvalget».

¹⁴⁵ Alstahaug kommune (1999) «Reglement for naturressursutvalget» og Fjell kommune (1999) «Val av naturressursutval».

Arkivskaparkategori	Nærings- og ressursforvaltning
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Næringsliv, kommunikasjon, ressurs og miljøforvaltning, tekniske oppgåver

Arkivskaparkategori	Nærings- og ressursforvaltning
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Næringsliv, kommunikasjon, ressurs og miljøforvaltning, tekniske oppgåver

Sosialstyret

Sosialstyret vart oppretta med heimel i sosialomsorgslova 5. juni 1964. Lova påla alle kommunar å etablere eit sosialstyre og ein sosialadministrasjon. Sosialstyret erstatta det tidlegare fattig-/forsorgstyret og skulle sikre at føresegna i sosialomsorgslova vart følgd.¹⁴⁶

Sosialstyret var i funksjon fram til midten av 1980-talet. Med endringar i nemndsstrukturen i norske kommunar, der talet på nemnder vart reduserte og erstatta av fem hovudutval, vart sosialstyret i stor grad erstatta av hovudutval for helse og sosial frå 1980 og utover.

Sosialstyret hadde sitt virke i den einsskilte kommune, og fekk sitt politiske ansvar og oppgåver frå kommunestyret. Sosialstyret var ansvarleg for at barnevernsnemnda og edurskapsnemnda var i funksjon, og skulle ved eventuelle forsømingar gripe inn. Utover dette var både barnevernsnemnda og edruskapsnemnda sjølvstendige fagorgan som tok egne avgjerder.¹⁴⁷

Etter § 7 i sosialomsorgslova skulle sosialstyret ha minst 5 medlemmar. Medlemmer og varamedlemmer, samt formann og nestformann skulle veljast av kommunestyret. Medlemmane var valt for den kommunale valperioden.¹⁴⁸

Sosialstyret skulle sikre at innbyggjarane i kommunen fekk det sosiale vernet dei hadde krav på. Styret skulle samordne det sosiale arbeidet i kommunen, ha tilsyn med sosiale institusjonar og drive aktivt informasjonsarbeid om folks rettar og særskilde kommunale tilbod. Informasjonsplikta innebar også å gi opplysningar, råd og rettleiing til enkeltpersonar. Sosialstyret skulle vidare sørge for at formannskap og kommunestyre var oppdatert og informert om den sosiale situasjonen i kommunen.¹⁴⁹

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

¹⁴⁶ Norske kommuners sentralforbund. Håndbok. Sosialstyre (1979): s. 11 og 33.

¹⁴⁷ Norske kommuners sentralforbund. Håndbok. Sosialstyre (1979): s. 17.

¹⁴⁸ Sosialdepartementet (1980): s. 41.

¹⁴⁹ Norske kommuners sentralforbund. Håndbok. Sosialstyre (1979): s. 11-12.

Arkivskaparkategori	Sosiale oppgåver
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Hovudutvalet for helse og sosial

Hovudutvalet for helse og sosial vart oppretta med heimel i § 25 av kommunelova av 12. november 1954. Utvalet var eit resultat av KS sin evaluering av nemndsstrukturen i norske kommunar frå 1977. Evalueringa førte til at talet på nemnder i kommunane vart reduserte og erstatta av fem utval som spegla hovudområda for kommunal sektor: administrasjon, undervisning, helse og sosial, kultur og teknisk sektor.¹⁵⁰

Hovudutvalet for helse og sosial vart etablert frå tidleg 1980-talet og skulle styre og samordne arbeidet i helse- og sosialsektoren. Utvalet var underlagt kommunestyret og overtok dei oppgåvene som normalt hadde falle til sosialstyret. Utvalet vart igjen erstatta av nye utval og komitéer etter at kommunelova av 1992 opna opp for ei friare organisering av politiske organ i kommunane.¹⁵²

Hovudutvalet besto av medlemmar med varamedlemmar, som vart valt av kommunestyret for den kommunale valperioden. Antall medlemmar og varamedlemmar varierte mellom kommunane.¹⁵³

Hovudutvalet for helse og sosial sine oppgåver omfatta mellom anna førebyggjande sosialarbeid, familievern, barnevern, eldreomsorg, omsorg for funksjonshemma, edruskap og barnehagar.¹⁵⁴ Utvalet hadde ansvar for å sørge for ein planmessig og økonomisk organisering av sektoren, delegere myndigheit om avgjerder til administrasjonen, samt føre kontroll med at vedtak vart sett i verk. Viss ikkje anna var bestemt fungerte utvalet som styre for helse- og sosialinstitusjonar. Utvalet skulle vidare sørge for ei samordning og eit samarbeid med andre offentlege og private verksemder og enkeltpersonar med tilsvarande oppgåver. Ved saker som gjaldt oppretting, endring og inndraging av stillingar hadde utvalet uttalesterett.¹⁵⁵

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker og referatprotokollar.

¹⁵⁰ Stigen (2018).

¹⁵¹ Norske kommuners sentralforbund. Normalreglement for hovedutvalg i kommunene (1987): s. 19-20.

¹⁵² Lov 1992-09-25-107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

¹⁵³ Norske kommuners sentralforbund. Normalreglement for hovedutvalg i kommunene (1987): s. 19.

¹⁵⁴ Norske kommuners sentralforbund. Normalreglement for hovedutvalg i kommunene (1987): s. 42.

¹⁵⁵ Norske kommuners sentralforbund. Normalreglement for hovedutvalg i kommunene (1987): s. 19-20.

Arkivskaparkategori	Sosiale oppgåver
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Utvalet for helse, sosial og omsorg

Utvalet for helse, sosial og omsorg vart oppretta med heimel i § 10 a. nr. 1 i kommunelova av 25. september 1992. Lova opna opp for ei friare organisering av politiske utval i kommunane, men mange kommunar valde likevel å behalde den tidligare ordninga med hovudutval. I 2018 vart kommunelova endra, med enkelte mindre konsekvensar for kommunale utval og nemnder.¹⁵⁶

Utvalet ligg under formannskapet, og er eit av dei politiske hovudutvala til kommunen. Utvalet har ofte delegert avgjerdsrett i alle saker som er knytt til helse- og sosialspørsmål, med unntak av dei oppgåvene som er lagt til kommunestyre, formannskap, administrasjonsutval eller kontrollutval.¹⁵⁷ Kommunestyret vel leiar, nestleiar og øvrige medlemmer av utvalet. Utvalet skal ha minst tre medlemmer.¹⁵⁸

Utvalet for helse, sosial og omsorg kan vere ansvarleg for kommunen sitt arbeid med helse- og omsorgstenester, eldrepolitikk, psykisk helsevern, sosialtenester, smittevern, bustøtte og pasient- og brukarrettar.¹⁵⁹ Andre oppgåver kan òg førekomme. Arbeid med heimebaserte tenester, sjukeheim, NAV og integrering og mangfald er blant gjeremåla som kan vere underlagt ansvarsområdet til utval for helse, sosial og omsorg.¹⁶⁰

Etter kommunelova av 22. juni 2018 § 5-7 kan utvalet for helse, sosial og omsorg bli oppretta etter behov i dei enkelte kommunane. Ansvarsområde, oppgåver og utvalet sitt namn kan difor variere.¹⁶¹

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

¹⁵⁶ Lov 1992-09-25-107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

¹⁵⁷ Kongsberg kommune «Reglement for hovedutvalg».

¹⁵⁸ Lov 1992-09-25-107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

¹⁵⁹ Bergen kommune «Om utvalg for helse og sosial» og Gjøvik kommune «Politisk delegeringsreglement 2021-2024».

¹⁶⁰ Gjøvik kommune «Politisk delegeringsreglement 2021-2024» og Nesodden kommune «Helse, omsorg og sosial».

¹⁶¹ Lov 1992-09-25-107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Arkivskaparkategori	Sosiale oppgåver
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Eldrerådet

Med elderrådslova av 8. november 1991 vart kommunane pliktige ved lov til å ha eit eige elderråd. Norsk pensjonistforbund og Landsorganisasjonen i Noreg hadde arbeid for lovpålagte elderråd i kommunane og fylkeskommunane sidan 1978. I 1987 kom Sosialdepartementet med nye retningslinjer for elderråd i kommunane der det vart tilrådd at kvar kommune skulle ha sitt eige elderråd. Fram til 1991 måtte forslag om elderråd bli fremma og vedteke i kommunestyret.¹⁶²

Bakgrunnen for den nye lova var den låge representasjonen av eldre i kommunane. Samstundes som at eldre over 70 år utgjorde 20% av dei stemmeføre i landet, vart det i kommunestyra berre 0,7% av medlemmane som var eldre enn 70 år. Etableringa av elderråd ville bidra til å sikra ein brei, open og tilgjengeleg medverknad i saker som gjaldt eldre.¹⁶³

Medlemmane av elderrådet blir valde av kommunestyret, og blir valt for den kommunale valperioden. Kommunestyret avgjer òg kor mange medlemmer elderrådet skal ha, men elderrådet vel sjølv leiar og nestleiar. Fleirtalet av elderrådet skal vera pensjonistar.¹⁶⁴

Rådet skal fungera som eit rådgivande organ for kommunen, og har dei saker som gjeld levekår for eldre som arbeidsområdet sitt. Under dette fell mellom anna budsjett og kommuneplanar, tiltak og planar for helse- og sosialsektoren, samferdsel og kommunikasjon, og kulturelle tiltak for eldre. Rådet skal kunna uttala seg om alle framlegg som gjeld eldre før kommunestyret tar stilling til framlegget. Rådet kan òg sjølv ta opp saker som rører eldre i kommunen.¹⁶⁵

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker og referatprotokollar.

¹⁶² Ot.prp. nr. 68 (1990-1991).

¹⁶³ *Ibid.*

¹⁶⁴ Regjeringa «Hvordan elderråd arbeider».

¹⁶⁵ Regjeringa «Hvordan elderråd arbeider» og Regjeringa «Hva er elderråd?».

Arkivskaparkategori	Sosiale oppgåver
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Rådet for personar med funksjonsnedsetjing

Rådet for personar med funksjonsnedsetjing vart oppretta med heimel i kommunelova § 5-12. Lova seier at kommunestyret og fylkestinget sjølv skal velja rådet, som har rett til å uttala seg i saker som høvesvis gjeld eldre, personar med funksjonsnedsetjing og ungdom. Departementet gir forskrifter om oppgåver, organisering og saksbehandling for råda.¹⁶⁶

Rådet er eit lovpålagt, rådgivande organ i kommunar og fylkeskommunar. Rådet har som oppgåve å gi innspel i saker som gjeld levekåra til personar med funksjonsnedsetjing, og er del av desse sakene før politikarane fattar dei endelege vedtaka sine. Tilrådingane i rådet vil vera ein sentral del av avgjerdsgrunnlaget.¹⁶⁷

Rådet for personar med funksjonsnedsetjing arbeider for å styrka innverknaden til personar med funksjonsnedsetjing og deltaking på alle samfunnsområde.¹⁶⁸ Som rådgivande organ vil rådet hovudsakleg jobba med saker på eit overordna nivå som til dømes med budsjett og kommuneplanar. Dette kan vera saker knytt til eit sjølvstendig liv på område som barnehage, skule, arbeid, helse- og omsorgstenester, transport, kultur og fritid.¹⁶⁹

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

¹⁶⁶ Regjeringa «Råd for personer med nedsatt funksjonsevne».

¹⁶⁷ Asker kommune «Råd for personer med funksjonsnedsettelse».

¹⁶⁸ Bergen kommune «Kommunalt råd for funksjonshemmede».

¹⁶⁹ Regjeringa «Råd for funksjonshemmede».

Arkivskaparkategori	Sosiale oppgåver
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Barnehagenemnda

Barnehagenemnda vart oppretta med heimel i § 6 i barnehagelova av 6. juni 1975.¹⁷⁰ Her vart det stilt krav om at kvar kommune skulle ha ei barnehagenemnd. Lova og nemnda var viktige ledd i etableringa av barnehageutbygging og -drift som ei kommunal oppgåve. Lova skildrast som eit verkemiddel for å oppmodne kommunane til auka innsats i utbygginga av barnehagar.¹⁷¹

Barnehagenemnda var i funksjon frå 1970-talet og fram til første halvdel av 1990-talet. Det var lenge vanleg at helse- og sosialstyret eller skolestyret fungerte som barnehagenemnd med eiga møtebok. På byrjinga av 1990-talet hadde barnehageutbygging og -drift etablert seg som ei kommunal oppgåve, og departementet såg det ikkje lenger naudsynt å halde på kravet om barnehagenemnder. Med kommunelova av 25. september 1992 vart oppgåvene til barnehagenemnda lagt til kommunen. Kommunestyret kunne delegere oppgåvene til det organ det måtte finne høveleg, gjerne til organ hadde ansvar for skule og oppvekst. Kommunestyret kunne òg delegere tilsynsoppgåver til administrasjonen.¹⁷²

Hovudoppgåva til barnehagenemnda var å førebu barnehagesaker for handsaming i kommunestyret, men nemnda hadde òg vedtaksmynde i somme saker. Nemnda hadde ansvar for arbeid med plan for utbygging av barnehagar og framlegg om vedtekter for barnehagane for kommunestyret. Barnehagenemnda hadde òg ulike oppgåver knytt til godkjenning av barnehagar og familiebarnehagar, opptak av barn, framlegg til budsjett, og tilsyn med kommunale og private barnehagar i kommunen.¹⁷³

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker, saksarkiv, personalmapper og rekneskap.

¹⁷⁰ Lov 1975-06-06-30 om barnehager m.v. (barnehageloven).

¹⁷¹ Ot.prp. nr. 59 (1992-1993) 4.1.1a.

¹⁷² Lov 1992-09-25-107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

¹⁷³ Ot.prp. nr. 59 (1992-1993) 4.1.1a.

Arkivskaparkategori	Barnehage
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Heimesjukepleia

Kommunal heimesjukepleie er ei lovpålagt teneste som er heimla i § 3-1 og § 3-2 i helse- og omsorgstenestelova av 24. juni 2011.¹⁷⁴ Lova pålegg kommunane å tilby nødvendig helsehjelp og rettleing til heimebuande som ikkje klarer å ivareta sine grunnleggjande behov som følgje av sjukdom, skade eller funksjonsnedsetjing. Tenesta skal bli tilbydd fastbuande og personar som oppheld seg mellombels i kommunen.¹⁷⁵

Etter å ha vore organisert saman med husmorvikarordninga vart heimesjukepleia skilt ut som ei eiga teneste i 1972. Tenesta, som låg under sosialtenesta, var ei frivillig ordning for kommunane og opererte etter mellombelse retningslinjer. Kommunar som valte å etablere heimesjukepleie og organisere tenesta etter desse retningslinjene fekk 75 % av kostnadane refunderte av staten. Kommunehelsetenestelova av 19. november 1982 påla kommunane å tilby tenester for behandling av sjukdom, rehabilitering og pleie og omsorg utanfor institusjon. Desse oppgåvane skulle bli løyst gjennom tilbod som allmennlegeteneste, fysioterapiteneste og heimesjukepleie.¹⁷⁶ Heimesjukepleia er den dag i dag organisert under den kommunale helse- og omsorgstenesta.¹⁷⁷

Kva for form for hjelp som skal bli ytt av heimesjukepleia fastsett etter ei individuell og fagleg vurdering av brukaren. Dette kan vere nødvendig helsehjelp som til dømes sårbehandling og medikamenthandsaming, opptrening, opplæring eller hjelp til å mestre daglege gjeremål. Heimesjukepleia skal og hjelpe med støtte og rettleing av pårørande. Den kommunale heimesjukepleia er ei gratis teneste.¹⁷⁸

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld oftast klientmapper, men vi kan òg finne postjournalar og møtebøker i arkiva etter heimesjukepleia.

¹⁷⁴ Lov 2011-06-24-30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.(helse- og omsorgstjenesteloven).

¹⁷⁵ Elverum kommune «Hjemmesykepleie».

¹⁷⁶ Bølstad (1985): s. 13 og Breivik (1978): s. 3

¹⁷⁷ Elverum kommune «Hjemmesykepleie» og Rælingen kommune «Tjenestekontoret for helse og omsorg».

¹⁷⁸ Flakstad kommune «Hjemmesykepleie» og Sandefjord kommune «Hjemmesykepleie (helsetjenester i hjemmet)».

Arkivskaparkategori	Helse og omsorg
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Inntaksnemnda

Inntaksnemnda er ikkje oppretta med heimel i éi spesifikk lov, men kan sjåast i samanheng med lov om helse og omsorgstenester av 24. juni 2011 § 3-2a. Lova gjer kommunen ansvar for å tilby opphald i institusjon.¹⁷⁹ Frå 2017 vedtok kommunestyra sine egne føresegner om tildeling av langtidsopphald i sjukeheim. Føresegnene skal sikre føreseielegheit og openheit når det gjeld retten til langtidsopphald i sjukeheim.¹⁸⁰

Kvar kommune kan sjølv bestemme prosedyrane for inntak av bebuarar i institusjon, men det vanlegaste er å opprette ei inntaksnemnd. Inntaksnemnda består som regel av lege, sjukepleiarar for institusjon og representantar for den opne omsorga.¹⁸¹

Inntaksnemnda handsamar søknader og gjer vedtak om tildeling av langtidsopphald og avlastningsplass i institusjon basert på den medisinske funksjonen til klienten og behovet for pleie- og omsorgstenester. Søknaden kan komme frå klienten sjølv eller frå lege på vegne av klienten.¹⁸² Inntaksnemnda skal òg føre ventelister over pasientar og brukare som venter på langtidsopphald og fungerer som klageorgan i fyrste instans.¹⁸³ Vedtak kan klagast inn for Fylkesmannen, jf. Pasient- og brukarrettslova § 7-2.¹⁸⁴

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker med saksvedlegg.

¹⁷⁹ Lov 2011-06-24-30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.(helse- og omsorgstjenesteloven).

¹⁸⁰ Forskrift om tildeling av langtidsopphold i sykehjem, Osen (2017).

¹⁸¹ Edvardsen og Helland (1997): s. 12.

¹⁸² *Ibid.*

¹⁸³ Lov 2011-06-24-30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven).

¹⁸⁴ Forskrift om tildeling av langtidsopphold i sykehjem, Osen § 10 (2017).

Arkivskaparkategori	Helse og omsorg
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Kommunelegen

Kommunelegen vart oppretta med heimel kommunehelstenestelova av 19. november 1982.¹⁸⁵ Kommunehelsetenestelova var eit resultat av ein lang og omfattande debatt om korleis førstelinjetjenesten i det norske helsevesene skulle vere organisert. Bakgrunnen for å revidere denne sektoren var blant anna eit ønskje om å skapa ei meir heilskapleg, geografisk utjamna og effektiv helseteneste med auka innverknad frå dei folkevalde.¹⁸⁶

Med kommunehelstenestelova fekk kommunane eit nytt og omfattande ansvar for organisering, planlegging og drift av helsetenester til innbyggjarane. Dei stod dimed fritt til å utforma eigen helsepolitikk etter lokale behov.¹⁸⁷ Lova avslutta òg det statlege distriktslegevesenet¹⁸⁸ og gjorde om stillingane til kommunelegar.¹⁸⁹ I dag er kommunelegen sitt ansvar og verksemd heimla i § 5-5 i helse- og omsorgstenestelov av 24. juni 2012. Kommunelegen overtok mange av oppgåvene som tidlegare var tildelt distriktslegar. Helseråda, kor distriktslegen hadde fungert som leiar og helserådsordførar vart lagt ned i 1988 då store delar av den tidlegare sunnhetslova av 1860 vart erstatta med eit nytt kapittel om miljøretta helsevern i kommunehelsetenestelova.¹⁹⁰

Kommunehelsetenestelova slår fast at kommunelegen skal vera medisinskfagleg rådgjevar for helsetenesta. Tilrådinga og grunngjevinga til kommunelegen skal alltid følgje saka når kommunen handsamar saker om miljøretta helsevern, smittsame sjukdommar og helsemessig beredskap. Kommunelegen har som oppgåve å oppretthalde eit tilfredsstillande smittevern, helsemessig og sosial beredskap for store og små ulykkur eller katastrofar, og dessutan legeundersøking etter lov om tvunge psykisk helsevern.¹⁹¹ Ved dødsfall skal kommunelegen sende dødsmeldingar frå leger i kommunen til Dødsårsaksregisteret, jf. lov om helsepersonell § 36.

Arkiv etter arkivskaparen inneheld som regel pasientjournalar.

¹⁸⁵ Lov 1982-11-19 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene (kommunehelsetjenesteloven).

¹⁸⁶ Paulsen (1985): s. 2-3.

¹⁸⁷ Hellandsvik (1987): s. 7.

¹⁸⁸ Regjeringen (2019) *Evaluering av fastlegeordningen*. EY og Vista analyse: s. 7.

¹⁸⁹ Store norske leksikon «Kommunelegen» av Geir Sverre Bjørg Braut.

¹⁹⁰ Rønnevik, Braut og Pettersen (2019) *Kommunelegene – fra dobbeltstemme til hviseleke*.

¹⁹¹ Johansen (2020) *Samfunnsmedisin og kommuneoverlege*.

Arkivskaparkategori	Helse og omsorg
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Flyktningkontoret

Busetjing av flyktningar er ei frivillig oppgåve for kommunane, som sjølv vedtar kor mange dei ynskjer å busetje. Blir det gjort vedtak om busetjing forpliktar kommunane seg til å følgje føresegn i introduksjonslova av 1. september 2003.¹⁹² Føremålet med lova er å styrke nyankomne innvandrarar sine moglegheiter til å delta i yrkes- og samfunnslivet, og for økonomisk sjølvstende. Lova skal vidare legge til rette for at asylsøkarar raskt får kjennskap til norsk språk, kultur og samfunnsliv.¹⁹³

Flyktningkontoret, også kalla flyktningtjenesten m.fl., er i nokre kommunar direkte knytt til NAV. Oppgåvene og den interne organiseringa til flyktningkontoret er altså varierende. I nokre kommunar har busettingsansvaret blitt flytta over frå bustadkontoret til flyktningkontoret, mens i andre blir det samarbeidd på tvers av ulike einingar i kommunen.¹⁹⁵

Blant flyktningkontoret sine oppgåver er å busette flyktningar med oppholdstilatelse og å gje norskopplæring til nyankomne. Desse oppgåvene blir utførte etter avtale med, og er finansiert gjennom Integrerings og Mangfaldsdirektoratet (IMDi).¹⁹⁶

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker, kopibøker, saksarkiv og klientmapper.

¹⁹² Kommunesektorens organisasjon «Frivillig for kommune å bosette flyktninger».

¹⁹³ Lov 2003-07-04-80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven).

¹⁹⁴ UiT Norges arktiske universitet «Flyktningkonsulent».

¹⁹⁵ Thorshaug, Valenta og Berg (2009).

¹⁹⁶ Bodø kommune «Flyktningkontoret».

Arkivskaparkategori	Sosiale oppgåver
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Arbeids- og velferdsetaten (NAV)

Arbeids- og velferdsetaten (NAV) vart etablert 1. juli 2006 med heimel i arbeids- og velferdsforvaltningslova. I Stortingsproposisjon nr. 46 (2004–2005) «Ny arbeids- og velferdsforvaltning» la Regjeringa Bondevik II fram forslag om at det skulle etablerast ein statleg Arbeids- og velferdsetat som ville overta arbeidsoppgåvene til Abreidsmarkedetaten (Aetat), trygdeetaten og den kommunale sosialtenesta. Forslaget vart behandla i mai 2005, og fekk brei tilslutning i Stortinget.¹⁹⁷

Ideen om ein felles velferdsetat vart først lagt fram av sosialkomiteen for Stortinget i 2001. Som følgje av at for mange personar i yrkesaktiv alder stod heilt eller delvis utanfor arbeid, og at det ofte tok lang tid før aktive arbeidsretta tiltak vart sett inn, bad sosialkomiteen Stortinget om å greia ut moglegheita for ein felles velferdsetat. Omorganiseringa av dei statlege etatane skulle sørge for ein meir heilskapleg og effektiv forvaltning. Velferdstenestene skulle òg bli betre tilpassa behovet til den enkelte brukar.¹⁹⁸ Arbeids- og velferdsdirektoratet har ansvar for overordna styring, leiing og utvikling av NAV. NAV og kommunane har stor fridom til å sjølv velja organisering av forvaltninga.¹⁹⁹ Dette kjem av at NAV-kontorene vart oppretta gjennom avtale mellom Arbeids- og velferdsetaten og kommunane. Gjennom samarbeidet hadde NAV-kontorene handlingsfridom til å utarbeida løysingar som best gagnet lokale behov og utfordringar.²⁰⁰

Som etat forvaltar NAV ein tredel av statsbudsjettet gjennom diverse sosiale ytingar slik som dagpengar, arbeidsavklaringspengar, sjukepengar, pensjon, barnetrygd og kontantstøtte. Oppgåvene deira er å fremma overgang til arbeid samt sikre økonomisk og sosial tryggleik. Dette gjeld mellom anna ved arbeidsløyse, svangerskap, fødsel, aleneomsorg for barn, sjukdom og skade, uførheit, alderdom og dødsfall.²⁰¹

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel klientarkiv, møtebøker og kopibøker.

¹⁹⁷ Regjeringa «Bakgrunnen for NAV-reformen».

¹⁹⁸ Sosial- og helsedepartement (2002–2002): s. 1–2.

¹⁹⁹ Regjeringa «Bakgrunnen for NAV-reformen».

²⁰⁰ NAV «Organisering av NAV-kontoret».

²⁰¹ Regjeringa, Arbeids- og velferdsetaten (NAV).

Arkivskaparkategori	Sosiale oppgåver
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

Klientutvalet

Klientutvalet vart etablert med heimel i barnevernslova av 1. januar 1993. Frå då av fanst det unntaksavgjerder om klientutval i kommunehelsetenestelova, sosialtenestelova § 4 tredje ledd, barnevernslova og arbeids- og velferdsforvaltningsloven. Unntaka i dei to førstnemnde lovene vart oppheva med ikraftsetjinga av helse- og omsorgstenestelova 1. januar 2012. Frå 2012 var det berre barnevernslova og arbeids- og velferdsforvaltningsloven som styrte ordninga med klientutval.²⁰²

Verkeområdet gjeld for alle born med vanleg bustad i Noreg. Kongen kan gi forskrifter for Svalbard. Klientutvala skal, gjennom barnevernslova, «sikra at born og unge som lever under forhold som kan skada helse og utviklinga deira, får nødvendig hjelp, omsorg og vern til rett tid.²⁰³ Lova skal bidra til at born og unge møtest med tryggleik, kjærleik og forståing og at alle barn og unge får gode og trygga oppvekstvilkår». Klientutvalet er underordna dei kommunale barnevernstenestene.²⁰⁴

Klientutvalet er eit folkevalt organ på kommunalt forvaltningsnivå.²⁰⁵ I følgje barnevernslova § 2-1 tredje ledd kan kommunestyret avgjera om dei skal leggja oppgåvene til eit slikt organ. I behandling av klientsaker må utvalet ha minst fem medlemmer.

Gjennom gjeldande lovverk er det ikkje klargjort kva for nokre konkrete oppgåver som skal tilleggas klientutvala.²⁰⁶ Likevel finst det nokre føringar i lova. Kommunane har, i motsetnad til fylkeskommunane, ansvar for å verna born og ungdom som ikkje er i institusjon. Klientsaker bør vera ei administrativ oppgåve, og fell difor under kommunestyret. Kommunestyret må i slike tilfelle ta stilling til kva saker som er viktige nok til at dei bør bli gitt til behandling av eit folkevalt organ, i denne samanhengen klientutval.²⁰⁷

Arkiv etter denne arkivskaparen inneheld som regel møtebøker.

²⁰² NOU 2016: s. 16.

²⁰³ Lov 1992-07-17-100 om barneverntjenester (barnevernloven).

²⁰⁴ NOU 2016: s. 16.

²⁰⁵ *Ibid.*

²⁰⁶ Ot.ptp. nr. 95 (2005–2006).

²⁰⁷ Ot.ptp. nr. 44 (1991–1992): s. 20–21.

Arkivskaparkategori	Sosiale oppgåver
Samfunnssektor	Kommune
Aktørtype	Forvaltningsorgan
Forvaltningsnivå	Fagetatar
Forvaltningsområde	Helse og sosialsaker

LITTERATURHENVISNING

Kjelder frå arkiv

- Askøy kommune. Formannskapet. IKAH/1247-021/D/Dc/L008/0009.
- Askøy kommune. Formannskapet. IKAH/1247-021/D/Da/L0017.
- Austevoll kommune. Tilsetjingsutvalet/tilsetjingrådet. IKAH/1244-057/A/Aa/L0001.
- Fjell kommune. Formannskapet. IKAH/1246-021/D/Dc/Dce/L0005.
- Osterøy kommune. Formannskapet. Uordnet arkiv fra perioden 1992-1994.
- Sveio kommune. Formannskapet. Uordnet saksarkiv fra 1972.
- Ullensvang herad. Formannskapet. Uordnet saksarkiv fra 1995.

Bøker og artiklar

- Alvdal kommune (2008). *Arkivplan for Alvdal kommune*. Tilgjengelig fra: docplayer.me/20932011-Arkivplan-alvdal-kommune-2008.html (Hentet: 14. juli 2020).
- Asker kommune (28.01.2020). «Råd for personer med funksjonsnedsettelse». Tilgjengelig fra: www.aker.kommune.no/politikk/politisk-styring/rad-forpersoner-med-funksjonsnedsettelse/ (Hentet: 13. mars 2020).
- Alstahaug kommune (1999). *Reglement for naturressursutvalget*. Vedtatt i kommunestyre 15.02.1999, sak 70/99.
- Bergen kommune. *Kommunalt råd for funksjonshemmede*. Tilgjengelig fra: www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/kommunalt-rad-forfunksjonshemmede (Hentet: 12. mars 2020).
- Bergen kommune (2020) *Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)*. Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/innbyggerhjelpen/skole/grunnskole/spesialpedagogisk-tilbud/pedagogisk-psykologisk-tjeneste-ppt> (Hentet: 17. november 2020).
- Bergen kommune (2010). *Om utvalg for helse og sosial*. Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/politikk/bystyret/bystyreutvalgene/utvalg-for-helse-og-sosial>
- Bodø kommune. *Flyktningkontoret*. Tilgjengelig fra: bodo.kommune.no/flyktningkontoret/ (Hentet 4. juni 2020).
- Braut, Geir Sverre Bjørg (2019) *Kommunelegen*. Tilgjengelig fra: <https://sml.snl.no/kommunelege> (Hentet: 19. november 2020).

- Breivik, Ivar (1978). *Hjemmesykepleie*. Oslo: Norsk institutt for by- og regionsforskning.
- Bølstad, Jan (1985). *Hjemmesykepleie: kommunehelsetjenestens grunnpilar*. Oslo: TANO.
- Deloitte (2014). *Evaluering. Kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat*. Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/no/dokumenter/evaluering-av-kontrollutvalg-ogkontrollutvalgssekretariat/id2358421/
- Elverum kommune. *Hjemmesykepleie*. Tilgjengelig fra: <https://www.elverum.kommune.no/helse-og-omsorg/hjemmebaserte-tjenester/hjemmesykepleie>
- Edvardsen, Åsmund og Leif Kåre Helland (1997). *Betaling for beboere i institusjon*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Fauske kommune. *Hvem sitter i de ulike utvalgene?* Tilgjengelig fra: <https://www.fauske.kommune.no/hvem-sitter-i-de-ulike-utvalgene.501861.no.html?showtipform=2>
- Fonnes, Ivar (2008). *Arkivhåndboken*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Folkets brevskole (1990) *Saksbehandleropplæring for teknisk sektor*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Flakstad kommune (2017). *Hjemmesykepleie*. Tilgjengelig fra: <https://flakstad.kommune.no/helse-omsorg-og-barnevern/pleie-og-omsorg/hjemmetjeneste/helsehjelp-i-hjemmet/>
- Flølo, Ottar (1993). *Enkeltvedtak: begrunnelse og klage: håndbok i saksbehandling*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Friberg, Odd (1983). *Arbeidsmiljøloven: Kommentarer til lov av 4. februar 1977 om arbeidsvern og arbeidsmiljølov m.v. med endringer ved lover av 3. juni 1977 nr. 52, 26. mai 1978 nr. 32, 13 juni 1980 nr. 37 og 39, 5. juni 1981 nr. 46, 26. mars 1982 nr. 5, 14. mai 1982 nr. 22, 11. juni 1982 nr. 52 og 17. desember 1982 nr. 91*. Oslo: Tanum-Norli.
- Frydenberg, Bernt (1995). *Kommuneloven - førstehjelp for saksbehandlere*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Gjøvik kommune. *Politisk delegeringsreglement 2021-2024*. Tilgjengelig fra: https://www.gjovik.kommune.no/_f/p2/id57a1b77-c210-4038-912a-29af12310eb6/politisk-delegeringsreglement.pdf
- Halsaa, Beatrice (1989). *Ingen heksekunst! Håndbok for kommunale Likestillingsutvalg*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Hellandsvik, Paul og Nygård, Lars (1987) *Grunnbok om kommunehelsetjenesten*. Oslo: Norske kommuners sentralforbund.

- Helsvig, Knut (2014) *1814 – 2014 Kunnskapsdepartementets historie*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- Interkommunalt arkiv i Hordaland (1991). *Innføring av K-kodar i kommunen – Oppføringshefte*. Særnummer av Arkivjournalen, nr. 1/1991.
- Interkommunalt arkiv i Hordaland (1993). *Kurs i arkivplanlegging*. Arkivjournalen nr. 2.
- Johansen, Bjørg (2020) *Samfunnsmedisin og Kommuneoverlege*. Tilgjengelig fra: <https://www.malselv.kommune.no/samfunnsmedisin-og-kommuneoverlege.489930.no.html> (Hentet: 19. november 2020).
- Kommunesektorens organisasjon (2020). *Kommunenes personalhåndbok*. Oslo: KF.
- Kommunesektorens organisasjon (18.11.2015). *Frivillig for kommunene å bosette flyktninger*. Tilgjengelig fra: www.ks.no/fagomrader/innvandring-ogintegreering/flyktninger/frivillig-for-kommunene-a-bosette-flyktninger/
- KommunalRapport (2005). *Småkommuner mister lokale skatteutvalg*. Tilgjengelig fra: www.kommunal-rapport.no/administrasjon/smakommuner-mister-lokaleskatteutvalg/71699/
- KommunalRapport (2008). *Skatteutvalg fjernet i stillhet*. Tilgjengelig fra: www.kommunal-rapport.no/oekonomi/skatteutvalg-fjernet-i-stillhet/63504/
- Kommunal- og regionaldepartementet (2012). *Sammendragsrapport. Evaluering av kommunale og regionale næringsfond*. Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/rapporter/rapporter_2012/sammendragsrapport_evaluering_kom_fond.pdf
- Kongsberg kommune. *Reglement for hovedutvalg*. Vedtatt 04.09.2019. Tilgjengelig fra: <https://www.kongsberg.kommune.no/globalassets/dokumenter/12politikk-og-innsyn/politiske-reglementer/191014reglement-for-hovedutvalg.pdf>
- Levanger kommune. *Reglement for plan- og utviklingsutvalget*. Revidert versjon, vedtatt av kommunestyret 16.10.2019. Tilgjengelig fra: https://www.levanger.kommune.no/Global/dokumenter/reglement_plan_og_utviklingsutvalget.pdf
- Lunner kommune. *Reglement for Plan- og utviklingsutvalget*. Tilgjengelig fra: <https://lunner.kommune.no/getfile.php/4733778.2256.mnpaazmntjkaq/Reglement+for+plan-+og+utviklingsutvalget.pdf>
- Mykland, Liv og Masdalen, Kjell-Olav (1987). *Administrasjonshistorie og arkivkunnskap: kommunene*. Oslo: Universitetsforlaget AS.
- Narvik kommune (20.02.2020). *Hovedutvalg plan og utvikling 2019–2023*. Tilgjengelig fra: <https://www.narvik.kommune.no/politikk/slik-styres-narvik/hovedutvalg-plan-og-utvikling/>

- NAV (26.08.2013). «*Organisering av NAV-kontoret*». Tilgjengelig fra: www.nav.no/no/nav-og-samfunn/om-nav/fakta-om-nav/partnerskapet-i-nav/organisering-avnav-kontoret (Hentet: 19.mai 2020)
- Nesodden kommune (2017). *Kommunalområdet helse, omsorg og sosial*. Tilgjengelig fra: <https://www.nesodden.kommune.no/om-kommunen/kommunedirektor-og-ledergruppe/helse-omsorg-og-sosial/>
- Norske Kommuners Sentralforbund (1979) *Voksenopplæring*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske kommuners sentralforbund (1979). *Håndbok. Sosialstyre*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske Kommuners Sentralforbund (1979). *Kulturstyre*. Oslo: Kyrkje- og undervisningsdepartementet.
- Norske kommuners sentralforbund (1980). *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske Kommuners Sentralforbund (1981) *Kulturstyret og andre kommunale organ*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske kommuners sentralforbund (1982). *Håndbok. Administrasjonsutvalg*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske kommuners sentralforbund (1983). *Håndbok. Hovedutvalg for teknisk sektor*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske kommuners sentralforbund (1987). *Håndbok. Hovedutvalg for teknisk sektor*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske kommuners sentralforbund (1987). *Håndbok – Hovedutvalg for kultur*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske kommuners sentralforbund (1987). *Normalreglement for hovedutvalg i kommunene*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske kommuners sentralforbund (1987). *Håndbok – Hovedutvalg for undervisning*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske kommuners sentralforbund (1980). *Ny nemndstruktur: temahefte til Håndbok – Kommunal virksomhet. En oppsummering av KT-rapport nr. 2/77, 2/78 og Normalreglement for hovedutvalg i kommunene*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Norske kommuners sentralforbund (1980). *Revurdering av nemndstrukturen i kommunene – et diskusjonsgrunnlag*. NKS-rapport nr 2 1977. Oslo: Kommuneforlaget.
- Paulsen, Bård (1985) *Ny lov om kommunehelsetjenesten*. Oslo: Kommuneforlaget
- Pettersen, Gunnar (1971) *Kommunale nemnder - valg av nemnder*. Oslo

- Regjeringen.no (23.04.1994) «*Veiledning om intern klage i kommuner og fylkeskommuner*». Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-h-1294/id272435/> (Hentet: 8. desember 2020)
- Regjeringen (09.09.2019) «*Valg av eldreråd*». Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunalrett-og-kommunal-inndeling/veileder-for-eldrerad/valg-av-eldrerad/id2666686/ (Hentet: 20. mai 2020).
- Regjeringen (06.09.2019) «*Hvordan eldreråd arbeider*». Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunalrett-ogkommunal-inndeling/veileder-for-eldrerad/hvordan-radet-arbeider/id2666688/ (Hentet: 20. mai 2020).
- Regjeringen (06.09.2019) «*Hva er eldreråd?*». Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunalrett-og-kommunal-inndeling/veileder-for-eldrerad/hva-er-et-eldrerad/id2666685/ (Hentet 20. mai 2020).
- Regjeringen. «*Bakgrunnen for Nav-reformen*». Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/no/tema/pensjon-trygd-og-sosiale-tjenester/navreformen/Bakgrunnen-for-NAV-reformen/id606533/ (Hentet: 19. mai 2020).
- Regjeringen. «*Arbeids- og velferdsetaten (NAV)*». Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/no/dep/asd/om-arbeids-og-sosialdepartementet/etatstyring/underliggende-etater/arbeids_og_velferdsetaten/id1511/ (Hentet: 19. mai 2020).
- Regjeringen (03.03.2020) «*Råd for personer med nedsatt funksjonsevne*». Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/Verktoy/lokaldemokrativeilederen/kommunen-oginnbyggerne/rad-for-personer-med-nedsatt-funksjonsevne/id2425376/ (Hentet: 13. mars 2020).
- Regjeringen.no (12.04.2000). «*Råd for funksjonshemmede*». Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/no/dokumenter/i-0975-b-rad-for-funksjonshemmede/id87549/#hov2 (Hentet: 12. mars 2020).
- Regjeringen (2020) *Pedagogisk-psykologisk tjeneste*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/grunnopplaring/artikler/pedagogisk-psykologisk-tjeneste-/id699010/> (Hentet: 17. november 2020).
- Regjeringen (2019) *Evaluering av fastlegeordningen. EY og Vista Analyse*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/7cd212bf5f0642c1a5d0d480f0923e6d/evaluering-av-fastlegeordningen---sluttrapport-fra-ey-og-vista-analyse.pdf> (Hentet: 19. november 2020).
- Rælingen kommune. *Søke bolig, helse og omsorgstjenester*. Tilgjengelig fra: <https://www.ralingen.kommune.no/tjenestekontoret-for-helse-og-omsorg.296140.no.html>

- Rønnevik, Dag Helge, Braut, Geir Sverre og Pettersen, Betty (2019). *Kommunelegene – fra dobbeltstemme til hviskelek?* Tilgjengelig fra: <https://www.utposten.no/i/2019/7/m-1070> (Hentet: 19. november 2019).
- Sandefjord kommune (2013). *Hjemmesykepleie og hjemmehjelp*. Tilgjengelig fra: <https://www.sandefjord.kommune.no/helse-sosial-og-omsorg/helse-og-omsorg/Hjemmesykepleie-og-hjemmehjelp/#heading-h3-3>
- Skatteetaten (2008). *Lemping av skatter og avgifter av hensyn til skyldneren*. Tilgjengelig fra: www.skatteetaten.no/contentassets/ae39b0e1cb474b9bbd703cef27233289/081219_rev_av_melding_om_lempning_paa_billighetsgrunnlag_endelig_versjon.pdf
- Skiping av kommunale trafikkisikringsutval. Rundskriv til kommunane i Hordaland frå Trafikkisikringsutvalet i Hordaland, 5. april 1974.
- Sorkmo, Jørgen (2011) *Statped : siste epoke i mer enn 100 års statlig spesialpedagogikk : en faktaframstilling*. Oslo: Utdanningsdirektoratet.
- Sosialdepartementet (1980). *Lov om sosial omsorg av 5. juni 1964: de enkelte paragrafer med merknader*. Oslo: Sosialdepartementet.
- Sosial- og helsedepartementet (2002). «*St. meld.nr.13. Samordning av Aetat, trygdeetaten og sosialtjenesten. Tilråding fra Sosialdepartementet av 13. desember 2002, godkjent i statsråd same dag*». Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/contentassets/f3d4b2eb10a649c0b73a5707dab0adfe/no/pdfs/stm200220030014000dddpdfs.pdf (Hentet: 19.mai 2020).
- Stigen, I. (2018). *Hvorfor politiske utvalg og komiteer under kommunestyret*. Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/contentassets/b322c5fc5c444c16830f048b488cb831/notat-utvalg-og-komiteer-underkommunestyret.pdf
- Trafikkisikkerhetsarbeid i fylkene. Rundskriv frå Det kongelige samferdselsdepartement, 22. oktober 1975 (ref 6398/75-443.0).
- Tyren, Carl Wilhelm, E. Schulze og Ditlefsen, Johan L. (1973). *Bygningsloven og byggeforskriftene i praksis: oppslagsbok del III: kommentar til bygningsloven av 18. juni 1965*. Oslo: Johan Grundt Tanum.
- Teigen, Håkon. *Effektar av den smale distriktpolitikken*. Tilgjengelig fra: www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/krd/rap/2003/0006/ddd/pdfv/177373-effektaravdensmaledistriktpolitikken.pdf
- Thorshaug, K., Valenta M. og Berit Berg (2009). *Bosetting av enslige voksne flyktninger*. NTNU Samfunnsforskning AS.

Nettsider

- Anderssen, Harald Benestad: *generalplan* i *Store norske leksikon*
(Hentet 8. Desember 2020). Tilgjengelig fra: <https://snl.no/generalplan>
- Asker kommune «Eierskapsmelding. Del 1 – Generelle prinsipper». Vedtatt i kommunestyret 10.11.2020. Tilgjengelig fra: <https://www.aker.kommune.no/globalassets/om-aker-kommune/eierstyring/eierskapsmelding--del-i--aker-kommune--2020-2024.pdf>
- Bergen kommune (2016) «Forretningsutvalget» (Hentet 31. mai 2021). Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/politikk/bystyret/andre-utvalg/forretningsutvalget>
- Bærum kommune (2020) «Eierutvalget» (Hentet 31. mai 2021). Tilgjengelig fra: <https://www.baerum.kommune.no/politikk-og-samfunn/politikk/rad-og-utvalg/eierutvalget/>
- Moss kommune «Eierskapsmelding Moss kommune» (Hentet 31. mai 2021). Tilgjengelig fra: https://assets.ctfassets.net/hmvy41h77n98/45oDqjXSV32WhSv2hKDCEL/d5e7d05ff6e99910f424a4afd30ed4c8/Eierskapsmelding_Moss_kommune.pdf
- Oslo kommune «Reglement for forretningsutvalget». Vedtatt i bystyremøte 04.09.2019, sak 236/19. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/politikk/reglement/reglement-for-forretningsutvalget/#gref>
- Steinskjer kommune «Reglementer for kommunestyre, formannskap, råd og utvalg». Vedtatt i nye kommunestyre 02.10.2019.
- Tromsø kommune «Reglement for forretningsutvalget». Kommunestyresak 0136/11. Tilgjengelig fra: <http://img8.custompublish.com/getfile.php/1905241.1308.csasdytav/reglement+for+forretningsutvalget.pdf?return=www.tromso.kommune.no>
- UiT Norges arktiske universitet. *Flyktningkonsulent*. Tilgjengelig fra: uit.no/utdanning/yrker/yrke?p_document_id=302581 (Hentet: 4. juni 2020).

Noregs offentlige utreiingar

NOU 1974: 60 (1974) *Ansattes medbestemmelse i offentlig virksomhet.*

NOU 1975:63 (1975) *Stiftelser og omdanning.*

NOU 1982: 38 (1982) *Nemnder på kommuneplan.*

NOU 1983: 4 (1983) *Pedagogisk-psykologisk rådgivningstjeneste.*

NOU 1984: 21-A. (1984) *Statlig næringsstøtte i distriktene.*

NOU 1995: 15 (1995) *Et apparat for likestilling.*

NOU 2007: 11 (2007). *Studieforbund – læring for livet.*

NOU 2009: 18 (2009) *Rett til læring.*

NOU 2016: 16 (2016) *Ny barnevernslov – Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse.*

NOU 2019: 5 (2019) *Ny forvaltningslov: lov om saksbehandlingen i offentlig forvaltning.*

Odelstinget

Ot.prp. nr. 44 (1991-1992). *Om lov om barnevernstjenester (barnevernloven).*

Ot.prp. nr. 59 (1992-1993). *Om tilpasning av særlovgivningen til ny kommunelov.*

Ot.prp. nr. 68 (1990-1991). *Om lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd.*

Innst. O. nr. 130 (2004-2005). *Instilling fra finanskomiteen om lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven).*

Ot.ptp. nr. 95 (2005-2006). *Om lov om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (interkommunalt samarbeid).*

Stortingsproposisjonar

St.ptp nr. 92 (1964-1965) *Om voksenopplæring.*

St.meld. nr. 23 (1997-1998). *Om opplæring for barn, unge og vaksne med særskilde behov.*

www.ikah.no
Kalfarveien 82, 5022 Bergen
telf.: 55 30 60 90
e-post: post@ikah.no
[facebook.com/ikahordaland](https://www.facebook.com/ikahordaland)
Instagram: [@ikahordaland](https://www.instagram.com/ikahordaland)

9 788292 076101